ОПИСАНО

БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН • № 296 (19.072). • Сешанба, 25 декабрь 1984 йил • Баҳоси 3 тийин.

ЯНГИ ҚУРИЛИШЛАР УЧУН

МЕҲНАТ КОЛЛЕКТИВЛАРИДА

Жиззах бинокорлик материаллари комбинати бу йил саҳни 13 минг квадрат метр келадиган йиғма уй-жойлар тайёрлаб темир йўл орқали Нокоратупроқ ўлкага, Иваново областига жўнатади. Корхона коллективи 121 уй-жой комплектини муддатидан илгари тайёрлаб берди. Келгуси йил режасида уйларнинг деталларини етказиб беришни 1,5 баравар кўпайтириш, шунингдек Иваново областига корхонанинг янги маҳсулоти — чорвачилик фермаларини, омборлар ва бошқа ишлаб чиқариш объектларини қуриш учун конструкциялар жўнатиш кўзда тутилган.

ЗАРБДОР ВАХТАДА

Бухородаги 163-қурилиш трестининг Ғайбулла Ғаффоров бошлиқ комплекс бригадаси Улуғ Ғалабанинг 40 йиллигига — 40 зарбдор ҳафта шиори остида вахтада туриб ишлаб, катта муваффақиятга эришди. Коллектив қурилиш-монтаж ишлари бўйича йиллик топшириқни бажарганлиги тўғрисида биринчи бўлиб рапорт берди. Эндиликда илғор бригада Улуғ Ғалабанинг 40 йиллик тантанасигача беш йилликнинг якунловчи йили олти ойлик топшириғини бажаришга қарор қилди. Ҳозирги кунда бинокорлар кунлик топшириқни 130—140 процентга етказиб адо этмоқдалар.

Трестнинг А. Вершчагин, К. Худойқулов, К. Ҳадаев бошлиқ бригадалари ва Бухоро қурувчиларининг бошқа коллективлари ҳам графикдан ўзиб меҳнат қилмоқдалар.

МОСКВА. 1984 ЙИЛ 24 ДЕКАБРЬ. Қизил майдонда мотам митинги. В. И. Ленин Мавзолейи минбарида.

ДМИТРИЙ ФЕДОРОВИЧ УСТИНОВНИ ДАФН ЭТИШ МАРОСИМИ

ҚИЗИЛ МАЙДОНДА МОТАМ МИТИНГИ

Совет халқи, Коммунистик партия, Совет Армияси ва Ҳарбий-Денгиз Флотининг жангчилари Коммунистик партия ва Совет давлатининг таниқли арбоби, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР мудофаа министри, Совет Иттифоқи Маршали, СССР Олий Советининг депутати Дмитрий Федорович Устиновни 24 декабрь куни сўнгги йўлга кузатиб қўйдилар.

Союзлар уйининг Колонна зали уч кундан буён мотам либосида. Зал марказидаги баланд супада атоқли ҳарбий бошлиқ ҳоки солинган қути гулчамбарлар ва гуллар орасида турибди.

Соат 11. Г. А. Алиев, В. И. Воротников, М. С. Горбачев, В. В. Гришин, Г. В. Романов, М. С. Соломенцев, П. Н. Демичев, В. И. Долгих, В. В. Кузнецов, Б. Н. Пономарев, В. М. Чебриков, М. В. Зимянин, И. В. Капитонов, Е. К. Лигачев, К. В. Русаков, Н. И. Рижков ўртоқлар мотам вахтасида турадилар.

Кеча бўлганидек, бугун ҳам одамларнинг кети узилмайди. Пойтахт ҳамда областнинг минглаб меҳнаткашлари, ҳарбий округларнинг, қўшин группалари ва флотларнинг вакиллари, партия, совет ва жамоат ташкилотларининг ходимлари мотамсаро сукут сақлаб, залдан ўтдилар.

Бир қанча чет мамлакатларнинг ҳарбий делегациялари Дмитрий Федорович Устиновга чуқур иззат-ҳурматни бажо келтирдилар.

Вьетнам Халқ Армияси бош штабининг бошлиғи — миллий мудофаа министрининг ўринбосари, армия генерали Ле Чонг Тан бошчилигидаги Вьетнам Социалистик Республикаси; ЛХРП Марказий Комитетининг аъзоси, миллий мудофаа министрининг ўринбосари генерал-лейтенант С. Сайсонгкхам бошчилигидаги Лаос Халқ Демократик Республикаси; миллий мудофаа министри, генерал-майор Н. М Муҳаммад бошчилигидаги Афғонистон Демократик Республикаси; мудофаа министрининг ўринбосари Тиа Бан бошчилигидаги Кампучия Халқ Республикаси; ЭИП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, миллий мудофаа министри генерал-лейтенант Тесфайе Гебре-Кидан бошчилигидаги социалистик Эфиопия; МПЛА Меҳнат партияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, мудофаа министри полковник Педру Мария Тонья бошчилигидаги Ангола Халқ Республикаси; мудофаа министри бригада генерали С. М. Қосим бошчилигидаги Яман Халқ Демократик Республикаси; ФРЕЛИМО партияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, Мозамбик Халқ озодлик кучлари бош штабининг бошлиғи генерал-полковник С. Мaботе бошчилигидаги Мозамбик Халқ Республикаси; Миллий озодлик фронти партияси Сиёсий бюросининг аъзоси генерал-майор А. Бельхушет бошчилигидаги Жазоир Халқ Демократик Республикаси ҳарбий делегациялари мотамсаро сукут сақлаб залдан ўтдилар.

Мотам оҳанглари янграйди.

Дафн этишни ташкил қилувчи ҳукумат комиссиясининг аъзолари Г. В. Романов, В. В. Гришин, В. М. Чебриков, Л. В. Смирнов, С. Л. Соколов, С. Ф. Ахромеев, К. М. Боголюбов, М. С. Смиртюков, И. Ф. Дмитриев, И. П. Кудинов фахрий қоровулликда турадилар.

Соат 12. Марҳумнинг ҳоки билан видолашиш учун кириш тўхтатилади. Залда Д. Ф. Устиновнинг қариндошлари, яқин кишилари, дўстлари ва сафдошлари қоладилар. Видолашувнинг сўнгги дақиқалари.

Д. Ф. Устинов ҳоки солинган қути мотам куйлари остида Союзлар уйининг Колонна залидан олиб чиқилиб, тўп лафетига ўрнатилади. Кортеж Қизил майдон сари оҳиста йўл олади.

Мотам марсияси олдида жуда кўп гулчамбарлар кўзга ташланади. Қирмизи ёстиқчаларда Д. Ф. Устиновнинг мукофотлари олиб борилмоқда, унинг Ватан олдидаги катта хизматлари ана шу мукофотлар билан тақдирланган.

Пойтахтнинг минглаб меҳнаткашлари Қизил майдонга йиғилишган. КПСС Марказий Комитетининг аъзолари ва аъзоликка кандидатлари, КПСС Марказий ревизия комиссиясининг аъзолари, СССР ва РСФСР Олий Советларининг депутатлари, министрликлар ва идораларнинг раҳбарлари, ҳарбий бошлиқлар, ишлаб чиқариш илғорлари, партия, совет ва жамоат ташкилотларининг вакиллари ҳам шу ерда, минбарларда эдилар.

Совет Иттифоқи Маршали Д. Ф. Устиновга сўнгги бор ҳурмат-эҳтиромни бажо келтириш учун Москвага келган чет эл ҳарбий делегацияларининг аъзолари, СССРдаги дипломатия ваколатхоналарининг бошлиқлари, элчихоналар ҳузуридаги ҳарбий атташелар ҳозир бўлишган.

Майдонда ҳарбий бўлинмалар аниқ саф тортиб турибдилар. Уларнинг колонналари узра жанговар байроқлар эгиб қўйилган.

Соат 13. Марҳумнинг ҳоки солинган қути тўп лафетидан олиниб, В. И. Ленин Мавзолейи олдидаги супага қўйилади.

Г. А. Алиев, В. И. Воротников, М. С. Горбачев, В. В. Гришин, А. А. Громико, Д. А. Кунаев, Г. В. Романов, М. С. Соломенцев, Н. А. Тихонов, П. Н. Демичев, В. И. Долгих, В. В. Кузнецов, В. М. Чебриков, М. В. Зимянин, И. В. Капитонов, Е. К. Лигачев, К. В. Русаков, Н. И. Рижков ўртоқлар дафн этишни ташкил этувчи ҳукумат комиссиясининг аъзолари Мавзолейнинг марказий минбарига кўтариладилар.

Ҳукумат комиссиясининг раиси — КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, КПСС Марказий Комитетининг секретари **Г. В. Романов** мотам митингини очади. У Коммунистик партия, совет халқи ва унинг Қуролли Кучлари КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, Совет Иттифоқи Маршали, партия билан Совет давлатининг таниқли арбоби, ленинчи коммунист, шонли ватанпарвар ва интернационалист Дмитрий Федорович Устиновни сўнгги йўлга кузатаётганликларини қайд этди.

Улуғ Ватан уруши йилларида Дмитрий Федоровичнинг Совет давлати мудофаа саноатининг атоқли ташкилотчиси сифатидаги истеъдоди айниқса ёрқин намоён бўлди, деб таъкидлади Г. В. Романов. Фашистлар Германиясини енгиш имконини берган қурол-яроғлар ва жанговар техниканинг кўпгина турлари бевосита унинг раҳбарлигида ишлаб чиқилиб, кўплаб ишлаб чиқарилган эди.

Урушдан кейинги даврда Дмитрий Федорович кўп йиллар мобайнида мамлакатнинг мудофаа саноатига раҳбарлик қилишни давом эттирди. Ракета қўшинлари ва қуруқликдаги қўшинлар учун, авиация ва Ҳарбий-Денгиз Флоти учун сифат жиҳатидан янги техника яратилганлиги, космик фазони ўзлаштириш совет программаси амалга оширилганлиги унинг номи билан боғлиқдир.

Дмитрий Федорович Устинов 30 йилдан кўпроқ вақт мобайнида партия Марказий Комитетига аъзо бўлиб келди. У КПСС Марказий Комитетининг секретари, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат ва Марказий Комитет Сиёсий бюросининг аъзоси бўлиб, Совет ҳукуматидаги масъулиятли лавозимларда ишлаб, КПСС ленинча ички ва ташқи сиёсатини ишлаб чиқишга ҳамда уни амалга оширишга, мамлакат ишлаб чиқарувчи кучларини ривожлантириш, унинг иқтисодий ва мудофаа потенциалини кўпайтириш, халқ фаровонлигини оширишнинг энг муҳим вазифаларини ҳал этишга салмоқли ҳисса қўшиб келди.

Дмитрий Федорович омма билан қалин алоқада бўлиб, унинг ўртасида жуда зўр обрў-эътиборга сазовор бўлган эди. Астойдил самимийлик ва меҳрибонлик, меҳнат аҳлининг эҳтиёжлари ва юмушларига ниҳоятда зўр эътибор бериш унга хос фазилатлар эди. Совет кишилари Дмитрий Федоровични ССР Иттифоқи ва Россия Федерацияси Олий Советининг депутати этиб сайлаб, унга неча марталаб юксак ишонч билдирдилар.

Дмитрий Федорович Устинов партия топшириғига биноан саккиз йилдан кўпроқ СССР Мудофаа министрлигига бошчилик қилди. У армия ва флотнинг қудратини кучайтириш, уларни замонавий қурол ҳамда техника билан таъминлаш соҳасида фидокорона ва астойдил меҳнат қилди.

Маршал Устинов Варшава Шартномасидаги мамлакатлар армияларининг жанговар қардошлигини мустаҳкамлаш, Ватанимизни ва социалистик ҳамдўстлик давлатларини империализмнинг агрессив кирдикорларидан пухта ҳимоя қилишни таъминлаш тўғрисида доимо ғамхўрлик қилиб келди.

Дмитрий Федорович Устиновнинг Коммунистик партия ва Совет давлати олдидаги ғоят катта хизматлари юксак мукофотлар билан тақдирланган. Унга Совет Иттифоқи Қаҳрамони унвони берилган, у икки марта Социалистик Меҳнат Қаҳрамони унвонига сазовор бўлган, ўн битта Ленин ордени, Совет Иттифоқининг бошқа кўпгина орден ва медаллари билан, шунингдек бир қанча чет давлатларнинг мукофотлари билан тақдирланган эди.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, КПСС Москва шаҳар комитетининг биринчи секретари **В. В. Гришин** сўзга чиқиб, бундай деди: Дмитрий Федорович Устинов ўзининг бутун кучи, ҳар томонлама билимларини, ғоят катта тажрибаси ва ташкилотчилик истеъдодини Коммунистик партияга, Улуғ Октябрь ишига хизмат қилишга, Ватанимизнинг иқтисодий ва мудофаа қудратини ҳар томонлама мустаҳкамлашга бағишлади.

Дмитрий Федорович Устиновнинг ҳаёти ва фаолияти Москва билан чамбарчас боғланган эди. Бу ерда у Бауман номидаги Москва Олий техника билим юртида ўқиди. Суронли уруш йилларида у Қурол-яроғ халқ комиссарияти ишига бошчилик қилиб, душман устидан қозонилган Ғалабага катта ҳисса қўшди. Урушдан кейин Қурол-яроғ министри, сўнгра эса СССР мудофаа саноати министри бўлди. У СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари, биринчи ўринбосари ва мамлакат Халқ хўжалиги олий кенгашининг раиси, КПСС Марказий Комитетининг секретари лавозимларида самарали меҳнат қилди. Дмитрий Федорович Устинов 1976 йилдан СССР мудофаа министри эди.

Дмитрий Федорович Устинов Совет Иттифоқи Қуролли Кучларига бошчилик қилар экан, Совет Армияси ва Флоти жанговар қудратини такомиллаштириш, ҳарбий кадрларни ўқитиш ва тарбиялаш, уларни Ватанни ҳимоя қилишга тайёрлаш, СССР Қуролли Кучларининг Варшава Шартномасига аъзо бўлган давлатлар армиялари билан жанговар ҳамдўстлигини мустаҳкамлашга оид партия сиёсатини қатъият билан ўтказиб келди. У халқимиз тинч меҳнатини таъминлаш борасида тинимсиз ишлади.

Дмитрий Федорович Москвадаги корхоналарни, илмий тадқиқот институтларини, конструкторлик бюроларини яхши биларди. Уларнинг ишини чуқур ўрганиб, уларга амалий ёрдам берарди.

Москваликлар уни кўп марта СССР Олий Советига депутат қилиб сайладилар. У ўз сайловчилари билан доимий ва мустаҳкам алоқа боғлаб, шаҳарни ривожлантириш вазифаларини ҳал этишда маслаҳат берарди ва амалий равишда кўмаклашарди.

У Москва шаҳар партия ташкилотининг фаолиятида фаол иштирок этди. Пойтахт коммунистлари уни бир неча бор шаҳар партия конференцияларига делегат қилиб сайладилар. Дмитрий Федорович бир неча марта КПСС съездларида пойтахт партия ташкилотидан вакил бўлиб қатнашди.

Дмитрий Федорович бутун ҳаёти давомида коммунист бўлишдек юксак номни шараф билан оқлади, деб давом этди нотиқ. Ватанимиз, совет халқининг манфаатлари унинг учун ҳамма нарсадан устун турарди. Партия иши учун тинимсиз кураш, юксак масъулият, большевикларга хос принципиаллик, зўр ишчанлик қобилияти ва талабчанлик унда одамларга чуқур ҳурмат-эҳтиром, уларга нисбатан сезгир, ғамхўр бўлиш, камтарлик, оддийлик, шахсий жозибадорлик билан узвий мужассамлашган эди.

Дмитрий Федорович Устиновнинг бутун ҳаёти ва фаолияти, унинг партия ишига садоқати москваликлар, барча совет кишилари, Совет Армияси ва Флоти жангчилари учун илҳомбахш намуна бўлиб хизмат қилади. Уларни партия сиёсатини амалга ошириш учун, коммунизм қуриш учун курашда куч-ғайратларни кўпайтиришга чорлайди.

Микрофон олдида — СССР мудофаа министри, Совет Иттифоқи Маршали **С. Л. Соколов.** Дмитрий Федорович Устинов 1976 йилдан бери Мудофаа министрлигига бошчилик қилиб, мана шу юксак лавозимда Совет Қуролли Кучларининг тажрибали ва заковатли раҳбари улкан салоҳиятини намоён қилди, деди у. Ўзига нисбатан ғоят талабчан бўлган Дмитрий Федорович армия ва флотни замонавий қурол-яроғлар билан таъминлаш учун, ҳарбий кадрлар тайёрлаш, шахсий составни ўқитиш ва тарбиялаш учун кўп иш қилди.

С. Л. Соколов қардош социалистик мамлакатлар, уларнинг халқлари ва армиялари жанговар ҳамдўстлигини ривожлантириш ва мустаҳкамлашда Маршал Устиновнинг хизматларини уқтириб ўтиб, армия ва флот жангчилари бундан буён ҳам совет халқи тинч меҳнатини қаттиқ туриб мустаҳкам қўриқлайдилар, Ватаннинг ҳар қандай буйруғини бажаришга шайдирлар, деб улар номидан партия Марказий Комитетига, ўртоқ Константин Устинович Черненко бошчилигидаги Марказий Комитет Сиёсий бюросига ваъда берди.

Куйбишев шаҳридаги М. В. Фрунзе номли ишлаб чиқариш моторсозлик бирлашмасининг фрезерчиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони **И. П. Кудинов** сўз олади.

(Давоми иккинчи бетда).

Суратда: мотам марсияси Кремль деворига йўл олмоқда.

С. Смирнов фотолари («Известия»).

ДОИМИЙ КОМИССИЯНИНГ МАЖЛИСИ

Ўзбекистон ССР Олий Советининг сув хўжалиги доимий комиссияси ўзининг 24 декабрда бўлиб ўтган мажлисида республика Мелиорация ва сув хўжалиги, Қишлоқ хўжалиги министрликлари, Ўзбекистон ССР Сув хўжалиги қурилиши давлат комитети раҳбарларининг Сурхон — Шеробод дашти совхозларида ерларнинг ирригация-мелиорация ҳолатини яхшилаш соҳасида олиб борилаётган ишлар тўғрисидаги ҳисоботини муҳокама қилди.

Мажлисда ўтмишда ҳувиллаб ётган Сурхон — Шеробод дашти партия қарорларига биноан айниқса қимматли ингичка толали пахта навларини кўплаб миқдорда етказиб бераётган йирик пахтачилик районига айлантирилганлиги таъкидлаб ўтилди.

Шу билан бирга депутат К. И. Лапкин тайёрлов группаси номидан қилган докладида, депутатлардан С. Амирова, С. Ю. Отахонов, А. Р. Рустамов ва мажлис бошқа қатнашчиларининг нутқларида уқтириб ўтилганидек, Сурхон — Шеробод даштида ўзлаштирилган ерларни топшириш ва улардан самарали фойдаланиш соҳасидаги ишлар КПСС Марказий Комитетининг 1984 йилги октябрь Пленуми қарорларида ўртага қўйилган талабларга ҳали тўла даражада жавоб бермайди. Сурхондарё областининг сув хўжалиги ва қишлоқ хўжалиги органлари, маҳаллий Советлари ижроия комитетлари ерларни муҳофаза қилиш юзасидан зарур даражада тадбирлар кўрмаяптилар. Бир қанча йирик мелиоратив объектлар қуриб битказилмаган, кўпгина зовур системалари соз ҳолатда сақланмаяпти. Бостириб суғориш натижасида майдонларнинг ботқоқланиши ва шўр босишига йўл қўйилмоқда.

Комиссия КПСС Марказий Комитетининг 1984 йил октябрь Пленуми қарорларига амал қилиб, ерларнинг мелиоратив ҳолатини кескин яхшилаш ва улардан фойдаланиш самарадорлигини ошириш мақсадида Ўзбекистон ССР Мелиорация ва сув хўжалиги министрлигига, Қишлоқ хўжалиги министрлигига, Сув хўжалиги қурилиши давлат комитетига вужудга келган аҳволни тузатишга оид таъсирчан чоралар кўришни, мелиорация объектлари қуриш плани сўзсиз бажарилишини таъминлайдиган конкрет тадбирларни ишлаб чиқишни тавсия этди.

Сурхондарё область ижроия комитетига Сурхон — Шеробод даштида сув хўжалиги объектлари қурилиши, барча ер-сув ресурсларидан оқилона фойдаланиш устидан доимий контролни амалга ошириш тавсия этилди.

(ЎзТАГ).

ДМИТРИЙ ФЕДОРОВИЧ УСТИНОВНИ ДАФН ЭТИШ МАРОСИМИ

(Боши биринчи бетда).

Дмитрий Федорович, деди у, шаҳримизда, Волга соҳилларида ишчи оиласида ўзининг ҳаёт йўлини, солдат ва меҳнаткаш инсон йўлини бошлади. У умрининг охиригача туғилиб ўсган жойларини, бепоён Волга соҳилларини севарди. Дмитрий Федорович Волга соҳиллари сингари бағри кенг инсон эди.

Унинг юртдошлари-куйбишевликлар Дмитрий Федоровичнинг дилкашлигини, одамохунлигини, унинг меҳнат аҳлига нисбатан доимий ғамхўрлигини ҳамиша ёдда сақлайдилар. У меҳнат коллективларида бўлишни ёқтирарди ва ҳар бир шундай учрашув чуқур таассурот қолдирарди.

Ҳозирги мураккаб халқаро вазиятда совет кишилари Ватанимизнинг иқтисодий ва мудофаа қудратини тинмай ўстириш ва мустаҳкамлашга интилмоқдалар. Бу эса империализмнинг агрессив кирдикорлари йўлига қўйиладиган мустаҳкам қалқондир.

Биз, ишчилар Дмитрий Федоровични сўнгги йўлга кузатар эканмиз, деди нотиқ, зўр ғайрат билан меҳнат қилиш, юксак ишлаб чиқариш унумдорлигига эришиш, уюшқоқлик ва интизомни мустаҳкамлаш, партия белгилаган планлар бажарилишини таъминлаш — бизнинг ватанпарварлик бурчимиз эканлигини равшан англаймиз.

Авиация саноати министри **И. С. Силаев** ўз нутқида совет авиациясини ривожлантиришда Дмитрий Федорович Устиновнинг роли ғоят катта бўлганлигини айтди. Авиация саноати ходимлари янги техникани яратиш ва ишлаб чиқариш соҳасидаги мураккаб ва масъулиятли вазифаларни ҳал этиш чоғида ҳамиша унинг раҳбарлиги ва ёрдамини ҳис этиб турдилар. Дмитрий Федоровичнинг ташаббуси билан авиация саноатининг кўпгина истиқболли йўналишлари ривожлантирилди, моддий-техника базаси анча мустаҳкамланди.

Дмитрий Федорович Устинов сўнгги йилларда СССР Мудофаа министрлигига бошчилик қилар экан, улуғ Ватанимиз мудофаа қудратини, армия ва флот жанговар қудратини янада мустаҳкамлаш борасида зўр ғайрат билан ишлади.

Бизнинг хотирамизда, деди нотиқ, Дмитрий Федорович ҳамиша истеъдодли раҳбар, эътиқодли ленинчи коммунист, бағри кенг ва дилкаш инсон намунаси бўлиб қолади.

Биз, саноат ходимлари бугун Дмитрий Федорович Устинов билан видолашар эканмиз, у ўзининг бутун ажойиб ҳаётини бағишлаган улуғ коммунизм иши манфаатлари йўлида тинимсиз меҳнат қилаверамиз, деб Коммунистик партия билан Совет ҳукуматига ваъда берамиз.

БКП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, БХР Халқ мудофаа министри армия генерали **Д. Журовга** сўз берилади. У Варшава Шартномасида қатнашувчи мамлакатлар армияларининг шу ерда ҳозир бўлган делегациялари номидан Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетига, Совет давлатига ҳамда СССР Мудофаа министрлигига ғоят самимий ҳамдардлик ва қардошларча бирдамлик туйғуларини изҳор этди.

Биз ҳаммамиз Коммунистик партия ва Совет давлатининг таниқли арбоби, Совет Қуролли Кучларининг актив қурувчиси, СССР мудофаа министри, жанговар дўстимиз ва ўртоғимиз Совет Иттифоқи Маршали Дмитрий Федорович Устиновнинг вафот этганлиги тўғрисидаги хабарни эшитиб, чуқур қайғурдик, деди у.

Социалистик Болгария меҳнаткашлари болгар ва совет халқлари ўртасидаги дўстликни мустаҳкамлашга у қўшган ҳиссани ҳеч қачон унутмайдилар.

Биз бугун азиз Дмитрий Федорович Устиновни сўнгги йўлга кузата туриб, Варшава Шартномасида қатнашувчи давлатлар армияларининг бирлиги ва жанговар жипслигини мустаҳкамлаш борасида унинг катта хизматларига муносиб баҳо берамиз. У мамлакатларимизнинг жанговар ҳамкорлигини мустаҳкамлаш билан боғлиқ масъулиятли вазифаларни ҳал эта бориб, ҳамиша муштарак интернационал манфаатларга асосланиб иш кўрди.

Ҳозирги халқаро вазиятда бирлигимиз қанчалик мустаҳкам, жанговар сафларимиз қанчалик жипслашган, армияларимизнинг жанговар тайёрлиги қанчалик юқори бўлса, социализм қардош мамлакатлари халқларининг бунёдкорлик меҳнати шунчалик пухта таъминланган бўлиб, Ер юзида мустаҳкам тинчлик учун кураш шунчалик муваффақият қозонишини биз яхши тушунамиз.

Мотам митинги ёпиқ, деб эълон қилинади.

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси билан Совет давлатининг раҳбарлари Мавзолей минбаридан тушиб, Кремль девори томон йўл оладилар.

Д. Ф. Устинов ҳоки солинган қути туйнукка ўрнатилиб, у ёдгорлик лавҳаси билан ёпиб қўйилади. Лавҳага қуйидагилар ёзилган:

Дмитрий Федорович
Устинов
30 / 20
19—08 / 19—84
X / XII

Майдон узра Совет Иттифоқи Давлат гимни янграйди. Артиллерия салюти садолари гумбирлайди. Ҳарбий бўлинмалар тантанали юриш қилиб шахдам қадам ташлаб ўтадилар. СССР Қуролли Кучларининг вакиллари Совет Иттифоқи Маршали Д. Ф. Устиновга сўнгги ҳарбий иззат-икромни бажо келтирадилар.

Совет халқи Коммунистик партия билан Совет давлатининг таниқли арбоби, атоқли ҳарбий бошлиқ Дмитрий Федорович Устинов хотирасини ҳамиша ёдда сақлайди.

(ТАСС).

ПЕКИНДАГИ МУЗОКАРАЛАР

ПЕКИН, 24 декабрь. (ТАСС). 1984 йилнинг 21 декабридан 23 декабригача СССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари И. В. Архипов билан ХХР Давлат Кенгаши бош министрининг ўринбосари Яо Илинь учта мажлис ўтказдилар. Шу мажлисларда улар ўз мамлакатларининг иқтисодий аҳволи билан бир бирларини таништирдилар, шунингдек иккала мамлакат ўртасида савдо-иқтисодий ва илмий-техникавий ҳамкорликни янада ривожлантириш масалалари юзасидан фикрлашиб олдилар.

Иккала томон иқтисодий ва техникавий ҳамкорлик тўғрисида битим, илмий-техникавий ҳамкорлик ҳақида битим ҳамда иқтисодий, савдо ва илмий-техникавий ҳамкорлик масалалари билан шуғулланувчи Совет — Хитой позициясини тузиш тўғрисида битим имзолаш тўғрисидаги масалаларни муҳокама қилдилар ва шу масалалар юзасидан бир фикрга келдилар.

Иккала томон 1985 йилнинг биринчи ярмида 1986 — 1990 йилларга мўлжалланган товар обороти ва тўловлар тўғрисида узоқ муддатли битим имзолаш ҳақида ҳам келишиб олдилар. Шу муносабат билан 1985 йилнинг биринчи кварталида томонларнинг тегишли ташкилотлари ўртасида музокаралар ўтказилади. Музокаралар чоғида икки томонлама муносабат масалалари юзасидан фикрлашиб олинади.

Музокаралар хайрихоҳлик ва амалий муҳитда ўтди.

Республика Олий судининг 60 йиллигига

АДОЛАТ ПОСБОНЛАРИ

Яқиндагина республикамиз меҳнаткашлари Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартияси ташкил этилганлигининг 60 йиллигини тантанали равишда байрам қилдилар.

60 йил — халқ тарихида жуда қисқа муддатдир. Бироқ Совет Ўзбекистони Социалистик тузум ва ленинча миллий сиёсат амалга оширилганлиги туфайли тарихан қисқа давр мобайнида улкан тараққиёт йўлини босиб ўтди.

Ўзбекистон ССР Олий Судининг тарихи Ўзбекистон Совет Социалистик Республикасининг тузилиши ва тараққий этиши билан чамбарчас боғлиқдир.

Ўзбекистон ССР ташкил этилиши муносабати билан республиканинг тегишли давлат органлари барпо этилди. Ўзбекистон ССР Марказий Ижроия Комитетининг 1924 йил 13 декабрдаги қарорига кўра республика Олий Суди таъсис этилди. Олий Суд республикамизнинг барча судларини ягона системага бирлаштирди, уларнинг фаолияти устидан назоратни амалга ошира бошлади, қуйи судлар чиқарган қарорларнинг қонунийлигини текшириш ва суд практикасини шакллантириш юзасидан бирмунча ишларни амалга оширди.

Ўзбекистон ССР Олий Судининг фаолияти мураккаб ва кўп қирралидир. Унинг фаолияти мамлакатимиз тараққиётининг турли босқичларида Совет давлати олдида турган вазифалар билан белгиланиб келди.

Республика Олий Суди фаолиятининг энг муҳим томонларидан бири — алоҳида аҳамиятга эга бўлган мураккаб ишларни биринчи инстанция тариқасида кўриб чиқишдир. Дастлабки йиллардаёқ Олий Суд бундай ишлардан анчасини кўриб чиққан эди.

Вақт ўтиши билан, бутун мамлакатимиз сингари республикамиз олдига ҳам янги вазифалар қўйилди. Бу вазифаларни ҳал қилишда Ўзбекистон ССР Олий Суди ўзига хос методлар билан қатнашиб келди.

Улуғ Ватан уруши даврида, урушдан кейинги тикланиш йилларида ҳам Олий Суд ўз фаолияти билан республикамиз олдига қўйилган мураккаб вазифаларни бажаришга ҳисса қўшди.

Мамлакатимизнинг ривожланган социализм даврига кириши социалистик қонунчиликни ва ҳуқуқ — тартиботни янада мустаҳкамлашни тақозо қилди. СССРнинг 1977 йилги Конституцияси, Ўзбекистон ССРнинг 1978 йилги Асосий Қонуни совет суд системасининг чинакам демократик принципларини, граждан ҳуқуқлари ва эркинликларининг ҳуқуқий гарантияларини анча кенгайтирди, ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органлар фаолиятини янада яхшилашни кўзда тутди.

Ўзбекистон ССР Олий Суди бугунги кунда социалистик қонунчиликни янада мустаҳкамлаш, жиноятчиликни камайтириш ва оқибат натижада тугатиш юзасидан республикада амалга оширилаётган тадбирларда фаол иштирок этмоқда. Бу вазифа жуда мураккаб бўлиб, унинг муваффақиятли ҳал қилиниши кўп жиҳатдан давлат органлари ва жамоат ташкилотларининг, барча меҳнаткашларнинг ҳамжиҳатлик билан ҳаракат қилишларига боғлиқдир.

Республиканинг олий суд органи КПСС XXVI съезди, КПСС Марказий Комитети ва Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Пленумларининг давлат ва меҳнат интизомини, қонунчилик ва ҳуқуқ — тартиботни мустаҳкамлаш тўғрисидаги қарорларини амалга ошириш учун етарли куч ва воситаларга эгадир.

Ҳамма судлар хўжасизлик, қўшиб ёзиш, давлатни алдаш каби иллатларга нисбатан ҳам муросасиз бўлишлари лозим. Бундай талаб бевосита Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг XVI пленуми қарорларидан келиб чиқади.

Энг демократик суд сифатида совет судининг фаолияти фақат жазолаш характерида бўлмай, балки инсонпарварлик характерида ҳамдир. Одил судловнинг бу ленинча принципи содир қилинган жиноятнинг характерини, ижтимоий хавфлилик даражасини, оқибатларини ҳамда айбдорнинг шахсини ҳисобга олган ҳолда жазо тайинлашда намоён бўлади.

Вояга етмаганлар жиноятлари тўғрисидаги ишлар юзасидан суд практикаси масалалари доимо Ўзбекистон ССР Олий Судининг диққат-эътиборида турибди.

КПСС Марказий Комитетининг 1982 йил май Пленуми томонидан маъқулланган СССР Озиқ-овқат программаси мамлакат агросаноат комплексини ҳар томонлама ривожлантириш йўлларини белгилади. Бу программанинг амалга оширилишига судлар ҳам ўз ҳиссасини қўшишлари керак.

Бундан буён ҳам суд процессларининг тарбиявий ролини ошириб бориш, бу муҳим масалада юзакичиликка барҳам бериш катта аҳамиятга эгадир. Одил судловнинг ошкоралиги, унинг меҳнаткашлар учун яқинлиги совет судининг демократик характеринигина эмас, балки унинг огоҳлантирувчи имкониятларини ҳам акс эттиради. В. И. Ленин айтганидек, суд — фақат зўрлик ишлатувчи давлат органи бўлиб қолмай, балки, даставвал, аҳолини интизом руҳида тарбияловчи органдир.

Жиноятларнинг содир қилинишига олиб келувчи сабаблар ва шароитларни аниқлаш ва уларга барҳам бериш чораларини белгилаш судларнинг асосий вазифаларидан биридир. Судларнинг бу ҳақда чиқарган хусусий ажримлари юзасидан тегишли мансабдор шахслар, корхона, муассаса, ташкилотлар ўз вақтида ва тўғри чоралар кўргандагина судларнинг огоҳлантирувчи функцияси яхши самара беради. Шунинг учун Олий Суд бу масалага жиддий эътибор бермоқда.

Республикамиз судларига ҳар йили 70 мингга яқин гражданлик ишлари келиб тушади. Бу ишлар меҳнат, уй-жой, никоҳ ва оила, гражданлик ҳуқуқи нормаларини қўлланишдан келиб чиқадиган низолардир.

Олий Суд гражданлик ишларининг судлар томонидан ўз вақтида ва тўғри ҳал қилинишига алоҳида эътибор бермоқда. Чунки, бу ишларнинг аксарияти гражданларнинг СССР Конституциясида гарантияланган ҳуқуқларига ва қонун томонидан қўриқланадиган манфаатларига дахлдордир.

Ўзбекистон ССР Олий Суди ваколатига кирувчи масалаларни ҳал қилишда унинг пленуми алоҳида ўрин тутади. Ягона суд практикасини шакллантиришда, қонунларнинг аниқ ва бир хилда татбиқ қилинишини таъминлашда Олий Суд пленумининг роли айниқса каттадир.

Ўзбекистон ССРнинг суд тузилиши тўғрисидаги қонунга мувофиқ Олий Суд пленумининг раҳбарий тушунтиришлари фақат судлар учунгина эмас, балки тегишли қонунларни татбиқ қилаётган барча давлат органлари, жамоат ташкилотлари ва мансабдор шахслар учун ҳам мажбурдир.

Маълумки, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг 1984 йил июнь ойида бўлиб утган XVI пленуми республикада рўй берган салбий ҳодисаларни батамом тугатиш, социалистик қонунчиликни, тартиб, интизомни янада мустаҳкамлаш тўғрисида муҳим қарор қабул қилди, ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органларнинг бу соҳадаги ишларини қаттиқ танқидга олди. Пленум қарорлари асосида Ўзбекистон ССР Олий Суди ўз фаолиятини анча яхшилаши, ҳар бир ходимнинг топширилган иш учун масъулиятини ошириши, суд назорати соҳасидаги ишларнинг сифати ва самарадорлигини кўтариши лозим. Прокуратура, ички ишлар, юстиция, халқ контроли органлари билан амалий алоқаларимизни янада мустаҳкамлашимиз керак.

Ўзбекистон ССР Олий Судининг ходимлари партия ва халқ ишига садоқат билан хизмат қилишни ўзларининг шарафли бурчи деб билиб, ўзларига кўрсатилган юксак ишончни оқлаш учун бундан буён ҳам барча чораларни кўраверадилар.

Б. НАВРЎЗОВ,
Ўзбекистон ССР Олий судининг раиси.

МУСТАҲКАМ ҚАРДОШЛИК НАМУНАСИ

АШХОБОД. (ТАСС махсус мухбирлари). Республика ва Туркманистон Компартиясининг 60 йиллигига, туркман халқи Россия давлати составига ихтиёрий равишда қўшилганлигининг 100 йиллигига ва Туркманистон ССРга Ленин ордени топширилишига бағишланиб қадимий туркманлар диёрида ўтказилган тантаналар коммунистик бунёдкорлик, совет халқларининг мустаҳкам қардошлиги мадҳиясига айланди.

Кўҳна Каспий соҳилларидан Копетдоғ этакларигача— республика шаҳар ва қишлоқларида шодиёна ва тантанали байрам бўлиб ўтди. Қаерга қараманг, алвон байроқларга кўзингиз тушади, Улуғ Ленин партиясини, унинг доно сиёсатини, совет халқларининг мустаҳкам дўстлигини шарафловчи шиорлар ва транспарантлар товланиб турибди.

Ашхободнинг бош магистрали — Озодлик проспекти, шаҳар кўчалари байрамона безатилган. Туркманистоннинг улуғ рус халқи билан, социалистик Ватандаги бошқа барча халқлар билан биргаликда босиб ўтган йўли тимсоллари бўлмиш «60» ва «100» рақамлари иттифоқдош республикаларнинг герблари билан бир қаторга қўйилган.

Бугун республика пойтахтида байрам намойиши бўлди. Намойиш Қизил Байроқ орденли Туркистон ҳарбий округи қўшинларининг паради билан бошланди. Сўнгра тантанавор фанфараларнинг садолари остида проспектга намойиш қатнашчилари кириб келдилар. Колонналар узра кўтарилган транспарантлар, бир-бирининг ўрнини олиб турган ранг-баранг байрам манзаралари республика меҳнаткашларининг зафарларини, уларнинг КПСС XXVII съездини муносиб кутиб олиш йўлидаги қатъий қарорини яққол тасвирлайди.

Ишлаб чиқариш илғорлари ва новаторлари — газчилар ва машинасозлар, геологлар ва энергетиклар, қурувчилар ва енгил саноат ходимлари минбарлар олдидан ўтадилар. Туркманистон ССР экономикасида 60 йил мобайнида ажойиб ўзгаришлар рўй берди. Революцияга қадар Туркманистонда атиги икки саноат корхонасида юз нафардан сал кўпроқ ишчи бор эди. Энди республикада юзлаб замонавий завод ва фабрикалар ишлаб турибди. Совет ҳокимияти йилларида индустриянинг мутлақо янги тармоқлари — машинасозлик, химия, энергетика саноати вужудга келди. Туркманистон маҳсулоти 50 тадан кўпроқ мамлакатга экспорт қилинмоқда, газ қазиб чиқариш соҳасида эса у мамлакатда иккинчи ўринда турибди.

Парад ва намойиш республика меҳнаткашларининг Ленин партияси теварагида метиндек жипслашганликларини, уларнинг партия режаларини амалга оширишга азму қарор қилганликларини яққол кўрсатди.

Намойиш қатнашчиларини КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, РСФСР Министрлар Советининг Раиси В. И. Воротников, Туркманистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари М. Ғ. Ғапуров, Туркманистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Б. Ё. Ёзқулиев, республика Министрлар Советининг Раиси Ч. С. Карриев, тантаналарда қатнашган делегацияларнинг раҳбарлари табриклаб турдилар.

Шу куни В. И. Воротников Москвага жўнаб кетди.

Аэродромда уни Туркманистон ССР раҳбарлари, Москва, қардош иттифоқдош республикаларнинг делегациялари, Туркманистон ССР меҳнат коллективлари ва жамоат ташкилотларининг вакиллари кузатиб қолдилар.

ДЕҲҚОН БЎЛСАНГ, ШУДГОР ҚИЛ!

Республика областларида шудгорлашнинг бориши тўғрисида шу йил 24 декабрга бўлган

МАЪЛУМОТ

(Топшириққа нисбатан процент ҳисобида)

Биринчи устун — областлар; иккинчи устун — бир кунда шудгорланган майдон; учинчи устун — мавсум бошидан буён

Тошкент	—	95,4
Наманган	—	89,4
Бухоро	—	81,6
Хоразм	—	71,3
Жиззах	0,4	67,9
Навоий	0,1	66,7
ҚҚАССР	—	66,0
Қашқадарё	1,8	62,7
Фарғона	—	62,2
Сурхондарё	4,1	57,2
Андижон	0,7	57,0
Сирдарё	0,3	54,1
Самарқанд	0,2	48,7
Республика бўйича:	0,7	67,7

ИШЛАРНИ ЯНАДА МУСТАҲКАМ МУВОФИҚЛАШТИРАЙЛИК

24 декабрь куни Ўзбекистон ССР Прокуратурасида республика ҳуқуқни муҳофаза қилиш ва табиатни муҳофаза қилиш органлари ходимларининг идоралараро мувофиқлаштирувчи кенгаши бўлиб ўтди. Кенгашда табиатни муҳофаза қилиш тўғрисидаги қонунлар бузилишига қарши курашни ташкил этишда ҳуқуқни муҳофаза қилиш ва контрол қилувчи органлар, министрликлар ва идоралар ўртасида мувофиқлаштиришни ва баҳамжиҳат ҳаракатни янада яхшилашга оид тадбирлар белгиланди.

Шу куни Ўзбекистон ССР Прокуратурасида ҳуқуқни муҳофаза қилиш органлари ходимларининг, министрликлар ва идоралар вакилларининг мувофиқлаштирувчи кенгаши бўлди. Кенгашда ёшлар билан ишлашни яхшилашга оид тадбирлар кўриб чиқилди.

(ЎзТАГ).

ХАЛҚ САНЪАТКОРИ

КОМИЛ ЯШИН—75 ЁШДА

Ҳ АМЗА номидаги севимли академик драма театрининг залида завқланиб ўтирибмиз. Қайта ишланиб, янгидан саҳналаштирилган, Комил Яшин асари асосида тайёрланган «Йўлчи юлдуз» спектаклининг премьерасини қизиқиш билан томоша қилмоқдамиз. Саҳнадаги воқеалар бизни ўша кескин, шиддатли Гражданлар уруши даврига бошлаб кетди. Ўша вақтдаги ҳаёт-мамот курашининг ҳаққоний тасвири, қаҳрамонларнинг мардона ишлари, талантли артистларнинг моҳирона ижроси томошабинларнинг бутун диққат-эътиборини саҳнага магнитдай тортиб олди. Биз Совет ҳокимиятини босмачи ва бойлардан, инглиз-америка босқинчиларидан, жосус ва миллатчилардан жонини фидо қилиб ҳимоя қилган Темурлар ва Вотинцевлар билан бирга бўлгандай, уларни руҳан қувватлаб, маънавий жиҳатдан уларга далда бергандаймиз.

Туркистон бошига тушган оғир кулфатни, очарчиликни кўрган меҳнаткашлар билан дардлашгандай, мушкулини осон қилишга урингандай бўлдик. Шундай бир қийин вазиятда ҳаёт кечираётган нуроний чолнинг «буюк доҳиймиз Ленинга мурожаат қилайлик, ундан мадад олайлик», деган гапини биз ҳам бутун қалбимиз билан маъқуллаб, унга қойил қолиб ўтирдик. Спектакль қаҳрамонлари сингари, бизга ҳам В. И. Лениннинг Туркистонга берган чексиз ёрдами, унинг оталарча ғамхўрлиги, олтинга тенг сўзлари кучқувват берди, руҳимизни кўкка кўтарди, ғалабага ишончимизни оширди.

В. И. Лениннинг (СССР халқ артисти Зикир Муҳаммаджонов) ҳар бир сўзини бутун қалбимизни, танамизни қулоққа айлантириб эшитардик, руҳланардик. Талантли артистимиз доҳиймиз образини катта масъулият билан, улкан илҳом билан яратарди, жозибаси билан бизни ўзига мафтун этганди.

Ҳа, З. Муҳаммаджонов қаҳрамонининг ролини мароқ билан ўйнашига асос бўлган нарса ҳам — унинг адабий материали эди. Пьеса севимли артистимизга энг масъулиятли образни саҳнада яратиш учун кенг имконият берди, албатта. Шу сабабдан ҳам у севиб-севиб ўйнади, халққа манзур бўлган хайрли иш қилди.

Биз залда ўтириб, хаёлимиз ўтмишга, драматургик Ленинноманинг пайдо бўлиш тарихига қараб кетди. Биз экранда «Ленин Октябрда», «Ленин 1918 йилда» каби ажойиб фильмларни томоша қилганимизда, ёки рус саҳнасида «Милтиқли киши», «Кремль куранти» спектаклларини кўрганимизда ўзимизда йўқ хурсанд бўлган эдик, ўзбек экранида, саҳнасида доҳий образининг яратилишини эзгу ният билан орзу қилардик. Аммо, узоқ вақт ниятимиз ушалмай юрди. Улуғ Октябрь социалистик революцияси 40 йиллиги муносабати билан миллий драматургияда доҳий образининг яратилиши бизга қанчалик қувонч бағишлаганини эслаб ўтдим. Ҳа, ҳақиқатан ҳам ўзбек совет драматургиясида Ленин образи— улкан воқеа, бадиий адабиётимизнинг катта ютуғи, автор ижодининг маҳорат чўққиси эди. Доҳий образи осонлик билан яратилгани йўқ, албатта. Бу драматургиямиз босиб ўтган йўлининг самараси, К. Яшин ижоди камолотининг маҳсули эди.

С АНЪАТКОР Гражданлар урушининг даҳшатли томонларини, туғилган юрти бўлган Андижонни босмачилар қамал қилиши, меҳнаткашларни қонга белаши, мол-мулкларини тортиб олиши, қизларни тоққа қараб олиб қочишларининг гувоҳи бўлган. Ўз кўзи билан кўрган ҳодисаларни адабиётга олиб кириш орзуси билан яшаган ёш Комил ўз ниятларига аста-секин етиб боради. Гражданлар уруши тугаб-тугамасдан «Икки коммунист» («Тор-мор») пьесаси саҳнага чиқиб, босмачилик ҳаракатининг реакцион моҳиятини очиб ташлаб, Арслон ва Дилбар каби давр қаҳрамонларини мадҳ этади. Бу асарнинг энг характерли томони шундаки, К. Яшин ўзбек драматургиясида буюк Ҳамзадан кейин коммунистларни саҳнага олиб чиқиб, уларнинг пухта образларини яратади. У ўзининг ажойиб ижобий қаҳрамонлари билан адабиётимизни, айниқса, драматургияни бойитди ва савиясини кўтарди. Кашф этган янги образлари билан К. Яшин халқ оғзига тушди, унинг ҳурмат-иззатига сазовор бўлди. Биз ҳам ўрта мактабларнинг адабиёт хрестоматияларида бу асардан катта парчани ўқиб, хушнуд бўлганлигимиз, унинг авторига муҳаббатимиз ортганлиги ҳали-ҳали эсимизда.

Менинг Комил Яшинни кашф этишим «Гулсара»дан бошланган. Ўрта мактабимизнинг юқори синф ўқувчилари 1 Май байрамига «Гулсара»дан бир қанча кўринишларни тайёрлаб бизга намойиш қилганликлари, бу асар менинг ёш қалбимга жуда қаттиқ таъсир этганлигини ҳеч қачон унута олмайман. Санъатнинг куч-қудратига қойил қолишим К. Яшин ижодининг, умуман, драматургия санъатининг абадий мафтуни бўлиб қолишимга сабаб бўлди.

К. Яшиннинг юқорида айтган гапларини бирин-кетин хотирамдан ўтказа бошладим. Ҳақиқатан ҳам, жамиятимиздаги, воқелигимиздаги бирор жиддий ҳодиса йўқки, у адибимиз бадиий талқинига объект бўлмаган бўлсин. Ўзбек хотин-қизларининг ҳаётида муҳим роль ўйнаган «ҳужум» даври, унинг юксак самаралари «Гулсара»дан ўтиб, «Нурхон» пьесасига кириб борди. Ҳар икки асар ҳам ўша кескин даврнинг моҳиятини маҳорат билан очиб бериши жиҳатидан жуда характерлидир. Бирида ўзбек аёлларини эскилик сарқитларидан озод қилиб, саноатга жалб этиш масаласи олдинга сурилса, иккинчисида энди

пайдо бўлиб, қанот ҳосил қилиб, парвозга йўл олган совет санъати тарғиб қилинади ва унинг ривожи муқаррар эканлиги тасдиқланади. Санъатимиз қалдирғочларидан бири Нурхон Йўлдошхўжаеванинг адабиётга олиб кирилиши билан унинг янги мангу ҳаёти бошланади.

К. Яшиннинг қайси бир асарини олманг, у ўзининг ғоявий йўналишлари, характерлар моҳияти, сюжет оқими билан ҳаёт илдизларига бориб туташиб кетади. Революцион аҳамиятга эга бўлган қишлоқларни коллективлаштириш масаласига бағишланган пьесаларини олмайсизми?! Улар ҳаётнинг қайноқ нафаси билан суғорилганлигига, эндигина юз бераётган оламшумул ўзгаришларнинг бадиий инъикоси бўлиб майдонга чиққанлигига тўла ишонч ҳосил қиласиз. «Ўртоқлар», «Ёндирамиз», «Номус ва муҳаббат» — қишлоқларимиздаги мислсиз бурилишнинг ёрқин бадиий манзараси сифатида характерлидир. Бу асарларнинг қиммати деҳқонларимиз ҳаётида юз берган кескин бурилиш тўғрисидаги аччиқ ва ҳаққоний ҳақиқатни акс эттириш билан белгиланади. Биз уч пьеса колхоз тузумининг ғалабасини бадиий тафаккур этишда авторнинг ҳаёт-мамот масаласига конкрет-тарихий, социал-синфий ёндашишнинг намунаси бўлиб хизмат қила олади, десак хато қилмаган бўламиз. Томошабинлар ва китобхонлар ўзларида янги жамиятнинг фазилатларини гавдалантирган Онахонларни севиб қолганлар, уларга эргашганлар, ибрат олганлар. Санъатнинг буюк кучи ҳам мана шунда-да.

Ярим асрдан ошиқ вақт ичида янги-янги авлодлар К. Яшин яратган пухта характерларнинг тақдирлари билан кўп тўқнашдилар, улардан ўзларига куч-қувват олдилар. Бу асарлар уларда социалистик жамият ютуқларининг муқаррарлигига, социалистик воқеликнинг буюклигига ишонч ҳосил қилишда хизмат қилди. Темур («Йўлчи юлдуз»), Асал, Офтобхон, генерал Раҳимов, Фозилхўжа («Инқилоб тонги»)ларнинг ҳар бири ўзига хослиги билан бирга, қанча-қанча авлодларни тарбия қилганлигини, улар онгига коммунистик ғояларни сингдиришда катта роль ўйнаганлигини қайд қилмасдан ўта олмаймиз.

К. Яшиннинг, айниқса, ўзбек совет адабиёти ва санъатининг асосчиси Ҳамзани тарғиб қилишда ва ёрқин образини яратишда хизматлари чексиздир. У ўзининг бадиий асарлари, айниқса, монументал романи ва «Оловли йўллар» каби кўп серияли телесценарийси билан устозига адабий ҳайкал қўйди, унинг довруғини бутун оламга ёйди.

Ҳ АМЗА ўз ижоди ва фаолияти билан К. Яшинни ниҳоятда илҳомлантирди, унинг маҳоратини оширди, номини кенг машҳур этишга сабабчилардан бўлди. Устоз эса шогирд қалами билан бутун борлиғи билан кўрсатилиб, унинг мероси янада чуқур ва ҳар томонлама намоён этилди. К. Яшин Ҳамзадан жуда катта сабоқ олган бўлса, шогирд ҳам ўз йўли билан унга шунчалик хизмат қилди. Шогирднинг ёзган бадиий асарлари ва мақолалари — устоз ижоди ва фаолиятининг бадиий солномаси. Ҳамза деганимизда кўз олдимизга К. Яшиннинг ижодий қиёфаси келади, К. Яшинсиз ҳам Ҳамзани тўла тасаввур қилиш қийин.

К. Яшин ижодисиз бугунги ўзбек совет театр санъатининг тараққиёти ҳақида сўз бўлиши мумкин эмас.

Ўзбекистонда деярли биронта театр йўқки, репертуарини санъаткоримиз асарлари билан бойитмаган бўлса. Жуда кўп театрларимизнинг танглайи К. Яшиннинг пьесалари заминида кўтарилди ва мустаҳкамланди. У театр санъатини ва артистлар малакасини оширишда фақат бадиий асарлари билангина эмас, балки назарий, илмий мақола ва тақризлари билан ҳам катта ёрдам берганлиги ҳақиқатдир.

К. Яшин адабиёт ва санъатнинг назариячиси ва тарихчиси сифатида ҳам машҳур бўлиб кетди. У социалистик реализм методининг илмий масалаларини таҳлил қилишда, уларни адабий жараёнга, конкрет бадиий асарларга моҳирлик билан татбиқ этишда ҳам зўр билимдон эканлигини кўрсатди. Назария билан бадиий амалий ижодни қўшиб олиб бориши унинг маҳоратини янада оширди.

К. Яшин ўз мактабини яратган санъаткор. Бу мактабдан юзлаб драматурглар сабоқ олганлигини мамнуният билан таъкидлаб ўтишимиз лозим. Унинг асарлари республика миқёсидан чиқиб, кўп қардош халқларнинг ҳам адабий мулкига айланиб, уларнинг саҳналарини безади, улардан мустаҳкам ўрин эгаллаб олди.

СССР Давлат мукофотининг лауреати, Ўзбекистон ССР халқ ёзувчиси, республика Фанлар академиясининг академиги Комил Яшин мамлакатимиздаги энг йирик драматурглардан бири бўлиб қолди, ўз ижоди билан Бутуниттифоқ адабий жараёнига катта таъсир кўрсатмоқда.

К. Яшин— актив жамоат арбоби. У узоқ вақт санъат ва адабиёт соҳасида раҳбарлик лавозимларида ишлаб, маданиятнинг тараққиётига ўзининг амалий фаолияти билан ҳам ҳазилакам ҳисса қўшмади. Айниқса, санъаткорнинг республика ёзувчилар ташкилотига бошчилик қилган даври характерлидир. У йигирма икки йиллик раҳбарлиги даврида ёзувчилар союзини мустаҳкамлаш, адибларга ижодий имкониятлар туғдириш жабҳасида катта ишлар қилди. Оқибатда, мамлакатда республика ёзувчилар союзининг мавқеи ошди, миллий адабиётимизнинг довруғи янада кучайди. Бу даврда кўпгина бадиий дурдоналар яратилди.

К. Яшиннинг бошқа қардош адабиётлар билан, жаҳоннинг илғор адиблари билан алоқани мустаҳкамлашда, дўстлик ва ҳамкорликни кучайтиришда ҳам ўзига хос роли борлиги аниқ. У бу адабиётларни завқ-шавқ билан тарғиб қилиб келаётир. Уларнинг кўп намояндалари санъаткоримизнинг қардош дўстлари ва биродарларидир. Улар ўз навбатида К. Яшин ҳақида тўлиб-тошиб гапирдилар, унинг улкан адабий-ижтимоий фаолиятига юксак баҳо бердилар. Санъаткоримиз М. Шолохов ва Г. Марков, Н. Грибачев, В. Кожевников, М. Иброҳимов ва М. Турсунзода каби талай сўз санъаткорларининг, чет элдаги Файз Аҳмад Файз, Алекс ла Гума ва бошқа шу сингари кўплаб адибларнинг нигоҳига тушган ва улкан ҳурматларига сазовор бўлган.

75 баҳорни кўрган, ижодда қайнаб тошиб меҳнат қилаётган, ёзувчиларнинг азиз меҳрибони, ёш қаламкашларнинг катта устози ва ғамхўри, совет адабиётининг карвонбошиларидан бири Комил Яшинга мустаҳкам соғлиқ тилаймиз, унга янги-янги ижодий парвозлар ҳамиша ёр бўлсин.

Ҳафиз АБДУСАМАТОВ,
филология фанлари доктори.

ХАЛҚ КОНТРОЛИ саҳифаси

ЧОРВАЧИЛИК — ЗАРБДОР ФРОНТ

СИНОВ ПАЛЛАСИ

Қиш... Ҳаммаёқни оппоқ қор қоплади. Яхшиямки қуралар ремонт қилиниб, вақтида ўраб олинди. Ем-хашакни айтмайсизми! Озуқа етарли тайёрланди.

Навоий область Томди районидаги «Қизилқум» совхози халқ контроли группасининг раиси Ш. Ауелов ферма томон йўл олар экан, ана шуларни ўйларди. Дарҳақиқат, текширишларни тўғри планлаштиришган экан. Ўз вақтида ўтказилганлиги дуруст натижа берди.

Ўтган йили ем-хашак тайёрлашда кўзбўямачилик фактларига йўл қўйилган эди. Касални яширсанг, иситмаси ошкора қилади, дейишади. Қишлов охирига келиб, озуқа тортилиб қолди. Халқ контроли группаси аъзолари буни ҳисобга олиб, ем-хашак тайёрлашни диққат марказига олдилар. Назорат постлари фаолияти кучайтирилди. Айрим фермаларда содир бўлган кўзбўямачилик фактлари вақтида аниқланиб, ошкор этилди. Халқ мулки посбонлари қилинган ишларни ошириб кўрсатишга йўл қўйган кишиларни муҳокама этдилар. Самара кутилгандек бўлди. Совхозда қўшимча равишда 42 тонна дағал хашак тайёрланди.

Бугина эмас, халқ назоратчилари қўзилатиш кампаниясини муваффақиятли ўтказишда ҳам фаол қатнашдилар. Группа оммавий текшириш ўтказиб, от ва туячилик фермаларида 10 та той, бош чўпон Ж. Сармонов отарида 32 бош, И. Қозоқбоев отарида 28 бош қўй етишмаслигини аниқладилар.

Группа мажлисида айбдорларнинг тушунтиришлари эшитилиб, текшириш материаллари совхоз маъмурияти эътиборига ҳавола қилинди. Тегишли қарор билан фермалардаги бу салбий ҳолларга барҳам берилди. Совхоз назоратчиларининг кейинги текшириш ва рейдлари натижасида яна 81 қўзи, 63 та қоракўл тери, 300 килограмм жун давлат ҳисобига ўтказилди.

Халқ контроли группаси ўзига берилган ҳуқуқлардан кенг фойдаланмоқда. Бу йил группа йиғилишида олти айбдор шахснинг ҳисоботи тингланди. Группанинг таклифи билан беш киши маъмурий жавобгарликка тортилди, 11 текширишнинг натижаси меҳнат коллективларида кенг муҳокама қилинди.

Хўжаликда жамоат чорвачилигини ривожлантириш, унинг маҳсулдорлигини ошириш йўлида жон куйдираётган халқ мулки посбонлари кўп. Айниқса, А. Қуттимуродов, Б. Абдухолиқов, Ж. Шихбоев каби назоратчилар жамоатчилик топшириғини бажаришда ғайрат кўрсатиб, кўпчиликнинг ҳурматини қозонмоқдалар. Ана шундай кўпчилик манфаати, умум иши учун астойдил қайғураётган қизилқумлик назоратчилар ўн биринчи беш йиллик планларини муваффақиятли бажариш, қишловни соз ўтказишда совхоз маъмурияти ва партия ташкилотига яқиндан ёрдам бермоқдалар.

А. МАҚСУМОВ.

ПЛАН АСОСИДА

Деҳқонобод район халқ контроли комитети план асосида иш олиб бориб, текшириш ва рейдларнинг таъсирчанлигини ошириш учун курашмоқда. Бу ишга штатсиз инспекторлар, мутахассислар, «Комсомол прожектори» активлари жалб этилмоқда. Кейинги ярим йил мобайнида партия-ҳукумат директивалари ва қарорлари, совет қонунларининг бажарилиши каби масалалар юзасидан йигирмага яқин текшириш ўтказилди. Ундан биттаси район партия комитети бюросида, қолганлари эса район халқ контроли комитетида муҳокама этилди. Ушбу текширишлар якунида 23 мансабдор шахсга ҳайфсан берилиб, тўққиз кишига 2315 сўм пул начёти қилинди.

С. ЯНГИБОЕВ,
Қашқадарё области.

ХЎЖАЛИК ХОДИМИ МИНБАРИ

ИШОНЧЛИ ЁРДАМЧИЛАРИМИЗ

Колхозимиз Ленин районидагина эмас, балки Андижон областида ҳам иқтисодий жиҳатдан анча бақувват, сертармоқ, йирик хўжаликлардан биридир. Колхозда асосий соҳа пахтачилик билан бир қаторда сабзавотчилик, чорвачилик ва боғдорчилик ҳам йил сайин илдам қадамлар билан ривожланмоқда. Қишлоқ хўжалигини интенсив ривожлантириш, тартиб-интизомни мустаҳкамлаш, меҳнат унумдорлигини ошириш, маҳсулот сифатини яхшилаб, таннархини арзонлаштириш ҳисобига олинадиган даромад кўпайиб бормоқда. Ўтган 1983 хўжалик йилида колхознинг умумий даромади 10 миллион сўмдан ортиқ бўлди.

Колхозни иқтисодий жиҳатдан бақувват хўжаликка айлантириш, хўжалик аъзоларининг моддий манфаатдорлигини оширишда колхоз правлениеси ва партия комитетига коммунист Абдуманноб Ҳайдаров бошлиқ 255 нафар халқ назоратчиси актив ёрдам кўрсатмоқда. 1984 йилнинг 9 ойи мобайнида колхоз халқ контроли группаси 20 марта текшириш ўтказди. Бу текширишларда турли экинлар парвариши, ҳосилни ўз вақтида йиғиб-териб олиш, молиявий интизом, нобудгарчиликнинг олдини олиш каби долзарб ва муҳим вазифалар алоҳида ўрин тутди.

Колхоз халқ контроли группаси июнь ойида 30-бригадада текшириш ўтказиб, участка ва бригада бошлиқлари У. Ҳайдаров ҳамда В. Абдураззоқов штат интизомига хилоф иш қилганликларини кўрсатганлиги ёдимда. Н. Хонбўтаев тегишли қонунларни бузган ҳолда бригада ҳисобчилигига тайинланиб, унга ойлик маош белгиланган. Назоратчиларнинг қатъий ва принципиаллиги, холис талаби туфайли колхозга келтирилган 209 сўм зарар бригадир ва участка бошлиғидан ундириб олинди.

И. Йўлчиев бошлиқ 17-сабзавотчилик бригадасида ўтказилган текшириш ҳам яхши самара берди. Бригада бошлиғининг масъулиятсизлиги туфайли 4 гектар ерга 13 килограмм помидор уруғи ортиқча сарфланган. 332 сўм миқдорида келтирилган зарар бригада етакчисидан начет йўли билан ундирилди.

Рейд ва текширишларда айрим кишиларнинг давлат мулкига эътиборсиз бўлаётганлиги, колхоз Уставига зид иш тутиб коллектив манфаатига зарар келтираётганликлари ҳам аниқланди. Жумладан, 34-бригада территориясида яшовчи У. Ғўзиқуловнинг бепарволиги оқибатида унинг шахсий хўжалигидаги 17 бош қўй янги экилган тут кўчатларини нобуд қилган. Айбдор шахсга қишлоқ Совети орқали тегишли чора кўрилиб, жарима солинди.

Чорва маҳсулдорлигини ошириш, бу соҳада белгиланган план ва топшириқларнинг муваффақиятли адо этилишини таъминлаш группа фаолиятининг энг муҳим йўналиши бўлиб қолмоқда. Чорвачилик комплексида иш қандай ташкил этилганлиги, ем-хашакдан омилкорлик билан фойдаланиш, қорамоллар парваришини рацион асосида олиб бориш доимо диққат марказида. Кейинги текширишлардан бирида озуқадан фойдаланишда исрофгарчиликка йўл қўйилганлиги учун молбоқар К. Йўлдошевга қаттиқ ҳайфсан берилиб, бузоқбоқар М. Комилова ишдан четлаштирилди.

Шу кеча-кундузда келгуси йил мўл ҳосили учун муносиб замин ҳозирлаш давом этмоқда. Ерлар шудгорланиб, маҳаллий ўғит солинмоқда. Ариқ-зовурларни тозалаш ишлари бошланди. Ўн биринчи беш йилликнинг тўртинчи йилида умумий даромадни 12 миллион сўмга етказиш, меҳнатчиларнинг турмуш фаровонлигини янада оширишни мўлжаллаб турибмиз. Бу мақсаднинг рўёбга чиқишига илғор механизатор М. Қурбонов, зоотехник Т. Абдулаҳатов, боғбон Р. Бозоров, илғор шофёрларимиздан Ҳ. Абдуллаев сингари жонкуяр назоратчиларни ўз сафига бирлаштирган халқ контроли группаси яқиндан ёрдам бераётир.

З. СОБИРОВ,
Ленин районидаги Меҳнат Қизил Байроқ орденли «Правда Востока» колхози раиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони.

ХАЛҚ КОНТРОЛИ КОМИТЕТЛАРИДА

НАВОИЙ

Текширишдан маълум бўлдики, область уй-жой коммунал хўжалиги, ремонт қурилиш тресты ва уларнинг жойлардаги бўлинмалари турар жойлар, қозонхона хўжалиги ва иситиш тармоқларини қишга ҳозирлашга масъулиятсизлик билан қараб келганлар. Қурилиш ва ремонт ишлари суст олиб борилган, бажарилган ишларнинг сифати паст. Конимех район уй-жой коммунал хўжалигида умуман ремонт ишлари графиги тузилган эмас. Капитал ремонтдан чиққан биноларни қабул қилиб олишга лоқайдлик билан қаралмоқда. Текшириш ўтказилган куни Навоий район коммунал хўжалиги титул рўйхатидаги 12 бинодан иккитасинигина ремонтдан тўла чиқарганлиги аниқланди. Шу мақсадлар учун ажратилган маблағларнинг ярми ўзлаштирилган, холос. Томди, Нурота ва Конимех районлари марказларида ҳам қозонхона хўжалиги ва иситиш тармоқларини созлаш ишлари пала-партиш олиб борилган.

Область халқ контроли комитети йўл қўйилган ана шу хато ва камчиликлар учун область уй-жой коммунал хўжалиги бошқармаси бошлиғининг ўринбосари Н. Пармонов ва қурилиш тресты бошқарувчиси Қ. Бўроновларга тегишлича жазо берди.

ФАРҒОНА

Фарғона районидаги айрим хўжаликларда қишловга пухта ҳозирлик кўрилмади. Навоий номли, Ҳамза Ҳакимзода номли, Дмитров номли колхозларнинг сутчилик фермаларида чорва маҳсулдорлигини ошириш учун тегишли шарт-шароит яратилган эмас. Молхона ва бузоқхоналар ўз муддатида ремонт қилинмаган, қорамолларни сақлашда санитария қонун-қоидаларига риоя этилмаётир. Молларни озиқлантириш ҳам қониқарсиз ташкил этилган. Озуқа тайёрлаш ва хашакни майдалаш механизмлари ишлатилмаётир, дағал хашак буғлатилмай қуруқ ҳолда берилмоқда. Айниқса, озиқлантириш режими ва рационига амал қилинмаётганлиги қишловни муваффақиятли ўтказишга халал бераётир. Натижада юқоридаги хўжаликларда чорвачилик маҳсулотлари тайёрлаш ва давлатга сотиш планлари барбод этилаётир. Халқ назоратчилари, шунингдек, Олтиариқ районидаги «Пахтаобод» ва «Комсомол» колхозларида ҳам чорва қишловини ўтказишда камчиликлар мавжуд эканлигини аниқладилар.

Бу масалани муҳокама қилган область халқ контроли комитети юқоридаги колхозларнинг правление раислари ва бош мутахассисларини моддий ва интизомий жазога тортди.

НАМАНГАН

Область халқ контроли комитети ўтказган текширишдан маълум бўлдики, шаҳардаги айрим корхоналарда план интизомига риоя этилмаётир, шартнома мажбуриятлари бажарилмай қолмоқда. Бунга Ўзбекистон ССР 50 йиллиги номли шойи газламалар комбинатини мисол келтириш мумкин. Корхонада ишлаб чиқариш ва маҳсулот реализация этиш планлари бажарилаётган бўлса ҳам турлари бўйича маҳсулот ишлаб чиқариш эътибордан четда қолмоқда. Шу йилнинг ўн ойи мобайнида тўрт артикулдаги умумий миқдори 624 минг погон метр газлама ишлаб чиқарилмай қолди. Шартнома мажбурияти бузилганлиги учун комбинат минглаб сўм жарима тўлади. Бу жиҳатдан консерва заводида ҳам аҳвол ачинарли бўлиб қолмоқда. Завод буюртмачи ташкилот ва муассасаларга жами 2,2 миллион сўмлик 17,5 миллион шартли банка маҳсулот етказиб бермади.

Ижро интизомининг сустлиги, шартнома мажбуриятлари бажарилмаётганлиги учун область халқ контроли комитети шойи газламалар комбинати директор ўринбосари ва консерва заводи директори А. Ўринов, С. Мирзаевларни тегишлича жазолади.

Москва районидаги «Октябрь» колхозида шу кунларда келгуси йил мўл ҳосилига ҳозирлик қизғин давом этмоқда. Шудгорлашнинг сифатли ўтказилиши халқ назоратчиларининг диққат-эътиборида. Суратда: (ўнгдан) колхоз халқ контроли группасининг раиси Комилжон Собиров, механизатор Сирожиддин Мамадисаев ва правление раиси Муродбек Хопматовлар шудгор сифатини кўздан кечирмоқдалар.

Ж. Тўраев фотоси.

МУНОСИБ ҲИССА

Ғиждувон районидаги «Коммунизм» колхози аъзолари ўн биринчи беш йилликнинг тўртинчи йилини ҳам муваффақиятли якунламоқдалар. Давлатга пахта, сабзавот, полиз, дон ва чорвачилик маҳсулотлари етказиб бериш йиллик планлари муваффақиятли адо этилди. Хўжалик эришган ютуқларга коммунист Карим Умуров етакчилик қилаётган халқ контроли группаси ҳам муносиб ҳисса қўшмоқда. Чигит экишдан тортиб, чорва қишловини муваффақиятли ўтказиш, меҳнат интизомини мустаҳкамлашгача бўлган барча муҳим ишлар уларнинг диққат-эътиборида. Колхозда йўл қўйилаётган камчилик ва нуқсонлар аниқланиб ўз вақтида бартараф этилаётганлиги ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш, тежамкорлик билан иш юритишга ёрдам бермоқда. Кейинги ўн бир ой мобайнида 845 сўмлик ёнилғи-мойлаш материаллари, 2000 сўмликдан кўпроқ эҳтиёт қисмлар, 480 сўмлик электр энергия тежаб қолинди.

Колхоз халқ назоратчиларидан Ш. Абдуллаев, Т. Сатторов, О. Ҳамроев, Б. Нормуродовлар жамоатчилик топшириғига виждонан муносабатда бўлаётирлар.

Т. МАҚСУДОВ,
Бухоро области.

ХАЛҚ НАЗОРАТЧИЛАРИ КЕНГАШДИЛАР

Яқинда Нурота шаҳрида район халқ назоратчиларининг кенгаши бўлиб ўтди. Унинг қатнашчилари — халқ контролёрларининг Бутуниттифоқ кенгаши қарори, КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ К. У. Черненконинг ёрқин нутқидан келиб чиқадиган хулоса ва қоидалар асосида район назоратчилари олдида турган вазифаларни муҳокама қилдилар. Унда сўзга чиққан район халқ контроли комитетининг раиси А. Эшонқулов, 18-автобаза халқ назорати постининг бошлиғи Ж. Эшбоев, «Ўзбекистон комсомоли 50 йиллиги» совхози партия комитетининг секретари Х. Жўраева, район комсомол прожектори штабининг бошлиғи Д. Саидова ва бошқалар халқ мулки посбонларининг актив ва таъсирчан фаолияти, назорат ишлари самарадорлигини ошириш учун белгиланаётган режа ва тадбирлар ҳақида гапирдилар.

М. РАҲМАТОВ.

НАЗОРАТЧИЛАР ҲАҚИДА ҲИКОЯЛАР

ЭЪТИҚОД ВА ЭЪТИРОФ

Шу кунларда Москвада бўлиб ўтган халқ назоратчилари Бутуниттифоқ кенгашининг материаллари жойларда чуқур ўрганилмоқда. Шу кенгашда халқ контроли органлари фаолиятига юксак баҳо берилди, уларнинг ишида фаол қатнашаётган кишилар тўғрисида илиқ, самимий гаплар айтилди. Бугунги ҳикоямиз ана шундай жонкуярларнинг бири ҳақида.

Самарқанд районида бўлсангиз Ато Сафаев тўғрисида кўпгина қизиқарли фикрларни эшитасиз. У деярли йигирма йилдан буён район халқ контроли комитетида раис. Ато Сафаев ҳақида сўз борганида, унинг муомала маданияти, одамлар билан ишлаш салоҳиятини алоҳида таъкидлашади.

Мен Сафаев билан бирга район хўжаликларида, ташкилотларда бўлдим. Учрашувлар чоғида ҳамма унга алоҳида ҳурмат билан муомала қилаётганлигини кузатдим. Одамлар уни яхши билишлари, ҳурмат қилишлари, қадрлашлари очиқ-ойдин сезилиб турарди. Мамлакат учун ғоят оғир пайтларда у партия сафига қабул қилинди. Шундан буён у ўз партиявий ва гражданлик бурчини муносиб адо этмоқда. Халқ назорати органларидаги самарали ишлари учун Фахрий нишон билан тақдирланди.

Район халқ контроли комитети раисининг ташвишлари катта. Айниқса, Самарқанд районида. Бу — катта, мураккаб район. Халқ назоратчисининг иш кунлари шунчалик қизғин ўтадики, гоҳи қайси бир иш асосийси, қайси бири иккинчи даражали эканлигини аниқлаб олиш ҳам қийин. У ҳамма иш билан, корхоналар, ташкилотлар ва хўжаликларнинг барча масалалари билан шуғулланади, ҳамиша ҳамма нарсадан хабардор. Шуни айтиш кифояки, кейинги бир йилда район халқ контроли комитети турли масалалар бўйича 40 дан ортиқ текшириш ўтказди.

Баҳор кунларининг бирида район халқ контроли комитетига «Победа» ва Максим Горький номли колхозларда минерал ўғитлардан хўжасизларча фойдаланилаётганлиги, раҳбарлар эса бунга асло эътибор бермаётганлиги ҳақида сигнал тушди. Масала жиддий эди. Шунинг учун текшириш бригадасини комитет раисининг ўзи бошқаришга қарор қилди. Маълум бўлишича, бу хўжаликларда минерал ўғитлар агрокартограммаларнинг талаблари бузилган ҳолда далачилик бригадаларига нотекис тақсимланаркан. Айрим бригадаларда минерал ўғитлар талаб қилинганидек сақланмаган. Шу сабабли 28 тоннадан зиёд ўғит яроқсиз ҳолга келиб қолган. Бир неча кун ўтгач, район халқ контроли комитети мажлисида аниқланган барча камчиликлар ҳақида принципиал сўз юритилди.

Ато Сафаевич бир дақиқа жим қолди. У фикрларини жамлаб олиб, суҳбатни яна оҳиста давом эттирди. Гап фақат меҳнатни ташкил этишда эмас, дерди у, бироқ ишнинг моҳияти минерал ўғитлардан оқилона фойдаланишдадир. Уни тупроққа муддатида, зарур миқдорда солишда гап кўп. Афсуски, айрим раислар ва бригадирларимиз кўпинча мана шу ҳақиқатни унутиб қўйишади.

Ўшанда ҳам муҳокама қизғин ўтди. Халқ назоратчилари асосли фактлар келтириб, ҳар иккала хўжалик раҳбарларини қаттиқ танқид қилишди. «Победа» колхозининг бош агрономи ва айрим бригадирлар жазоланди.

Мажлис тугаб, хўжалик раҳбарлари ва мутахассислари қайтиб кетишди. Ато Сафаевич шу билан бу масалага хотима ясаши ҳам мумкин эди. Лекин у бундай қилмади. Узоқ вақтгача халқ назоратчилари билан яқиндан алоқада бўлиб, минерал ўғитлардан фойдаланишнинг аҳволини кузатиб борди. Ҳар икки хўжалик раҳбари масаланинг моҳиятини англаб етганига ишонч ҳосил қилгандагина тинчиди.

Ўз фаолиятида у хўжасизлик фактлари ҳақида фақат халқ назоратчилари йўллаган сигналлар билангина кифояланмайди. Энг муҳими, у одамлар ўзларини ўз хўжаликларида ҳақиқий хўжайин деб ҳис этишларига, ҳисоб-китобни ўрганишларига, ишлаб чиқаришни бошқариш масалаларига чуқур кириб боришларига эришишга интилади. Ато Сафаевич билан ишлаш осон. Бу ҳамкорлик шунинг учун ҳам қизиқарлики, у кишилардаги фазилатларни ғоят қадрлайди, жамоатчи активни ишни охирига етказишга, камчилик ва нуқсонларнинг сабабларини атрофлича аниқлаб олишга ўргатади. Унинг фаолиятида моҳир ташкилотчининг иш услуби ошкора сезилиб туради.

Текширишларнинг бирида халқ назоратчилари паррандачилик фабрикасида 100 минглаб сўмлик ускуналар ўрнатилмай ётганини, улар очиқ ҳавода ишдан чиқаётганлигини аниқлашди. Механизмларни талон-торож қилиш ҳоллари ҳам содир бўлаётган эди. Айбдорлар ҳар нима қилиб бўлса ҳам ўзларини оқлашга интилиб, хилма-хил сабабларни рўкач қила бошлашди. Худди мана шу ўринда Ато Сафаевнинг қатъиятлиги намоён бўлди. У паррандачилик фабрикасини қуриш чоғида лойиҳага киритилган ўзгаришлар туфайли кўпдан кўп ускуналар кераксиз бўлиб қолганлигини аниқлади. Бу масала комитет мажлисида муҳокама қилинди. Айбдорлар жазоланди, албатта. Лекин фабрика маъмуриятига бу камчиликларни тезда бартараф этиш, қимматбаҳо ускуналар яхши сақланишини таъминлаш ва улардан фойдаланишга киришиш таклиф қилинди.

Ёки бошқа бир воқеани олайлик. «Ленинизм» совхозида озуқа тайёрлаш тўғрисидаги давлат ҳисоботлари бузилганлиги аниқланди. Бу текширишга энг нуфузли ва принципиал халқ назоратчилари таклиф қилинди. Текшириш ҳисоботларга 80 тонна сенаж ва 143 тонна похол қўшиб ёзилганлигини кўрсатди. Совхоз директори А. Абдуллаев ноқулай аҳволга тушиб қолди. У камчиликлар бартараф этилади, айбдорлар жазоланади деб комитетни ишонтирди.

Самарқанд район халқ назоратчилари составида актив жамоатчилар, жонкуяр, фидокор кишилар кўп. Раҳматулла Баҳриев, Иван Игнатьевич Моисеенко, Нурулла Абдуллин ўртоқлар район халқ контроли комитетининг жамоатчилик бюро ва бўлимларига раҳбарлик қилишмоқда. Суҳбат чоғида Сафаев «Комсомол» колхози халқ контроли группасининг раиси Эргаш Султонов, «Спецсельхозмонтаж» тресты халқ контроли группасининг раиси Юрий Петрович Каратаев, Шредер номли илмий-ишлаб чиқариш бирлашмасининг филиали халқ контроли группасининг раиси Ғулом Ҳайдарқуловларнинг номини алоҳида ҳурмат билан тилга олди. Коммунист А. Сафаев ҳам мана шу жонкуярларнинг сардори.

Албатта, комитет раисининг ташкилотчилик қобилияти ғоят муҳим ўрин тутади. Бу унга ишни тўғри йўлга қўйишда катта ёрдам беради. Бироқ ишнинг муваффақияти фақат шунга боғлиқ эмас. Самарқанд районида халқ назоратчиларининг ташаббускорлиги ва активлигини оширишга ҳам алоҳида эътибор беришади. Район партия комитети, бошланғич партия ташкилотлари комитет, группа ва постларнинг ролига юксак баҳо бермоқдалар. Камчилик ва нуқсонларга қарши улар олиб бораётган курашни қизғин қўллаб-қувватламоқдалар.

Ато Сафаев Москвадан, халқ назоратчиларининг Бутуниттифоқ кенгашидан бир олам режа билан қайтди. Йиғилишда эшитган фикрлари, КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ К. У. Черненконинг чуқур ва ёрқин нутқи унда унутилмас таассурот қолдирди. Кенгашда муҳим, конкрет вазифалар қўйилди. Контрол ва ижрони текшириш борасидаги ишда бу кўрсатмалар муҳим ўрин тутмоқда. «Халқ контролёри ҳамиша, ҳамма ерда, ҳар қандай шароитда — курашчидир», деди кенгашда ўртоқ К. У. Черненко. Ато Сафаев ана шу курашчиларнинг бири.

А. БУГЛАНОВ.

РАССОМ ХАНДАСИ

БЎЛСА БЎЛАР, БЎЛМАСА...

Масъулиятсизликда Қарши шаҳридаги «Швейтрикотажбит» ишлаб чиқариш бирлашмаси раҳбарлари олдига тушадигани топилмаса керак. Бу ерда топшириқларнинг қандай адо этилаётганлиги билан астойдил шуғулланадиган киши йўқ. Кейинги ойларда аҳолига хизмат кўрсатиш топшириқлари узлуксиз бажарилмай қолмоқда.

Бирлашма корхоналарида аҳоли эҳтиёжи яхши ҳисобга олинмаганлигидан 143 номдаги 31 минг сўмлик маҳсулот тўпланиб ётибди. Устига-устак, кўпгина цех ва устахоналарда ишлаб чиқариш, тикиш ва реставрация қилишга оид техник ҳужжатлар йўқ, янги ускуналарни ишлаб чиқаришга жорий этиш ўз ҳолига ташлаб қўйилган. Айниқса, молия интизомига риоя этилмаётганлиги, бажарилаётган ишлар ҳажмини кўрсатишда кўзбўямачилик содир бўлаётганлиги ачинарлидир. Бирлашма директори М. Трепет ва бош инженери Т. Ҳайдаровлар корхонани ишчан кадрлар билан мустаҳкамлаш, ишда қаттиқ тартиб ўрнатиш билан астойдил шуғулланадиган вақт келмадимикан!

Т. САЛОМОВ,
Қашқадарё области.

АЛДАГАНИ БОЛА ЯХШИ

Агар Термиз шаҳар саноат моллари савдоси бўлими бошлиғи М. Пан ва инспектори А. Норбековлардан шаҳар марказий универмаги бўлим мудири А. Маллаева ва 7-магазин сотувчиси С. Такчиева ҳақида сўрасангиз борми, ҳеч иккиланмай мақтаб кетишади. Уларнинг хизмат вазифасига садоқати кучли эканлиги, савдо маданиятини яхши эгаллаганликлари ҳақида гапираверинб, зериктириб қўйишлари ҳам мумкин. Аммо, мана шу савдо ходимлари ишини текширган халқ назоратчилари бу мулоҳазаларнинг ҳаммаси алдагани бола яхши қабилида айтилган гап эканлигини англаб олдилар. А. Маллаева ҳеч иккиланиб ўтирмай, чет эл курткаси учун харидордан 15 сўм уриб қолди. «Абжирликда» ҳамкасбидан қолишмасликка аҳд қилган С. Такчиева эса уялмай-нетмай икки метр духоба учун 36 сўм ўрнига 56 сўмни қуртдай санаб олди.

Бу ўринда шундай савол туғилади: Шаҳар савдо бўлими ходимлари нима учун бундай диёнатсиз, кўпчилик ҳақидан қўрқмайдиган сотувчиларни бирлари олиб, бирлари қўйиб мақташаётган экан!

А. АШУРОВ,
Сурхондарё области.

ОҒИЗДА ЭМАС, АМАЛДА

«Каракалпакирмонтажстрой» тресты механизация бошқармаси бошлиғи У. Юсупов билан суҳбатлашган киши уни ўз ишига ниҳоятда меҳр қўйган малакали мутахассис, моҳир ташкилотчи деб ўйлаши табиий. Қилинаётган ишлар, белгиланаётган режа ва тадбирлар ҳақида у шундай завқ билан гапирадики, бошқача бўлиши мумкин эмаслиги хаёлингизга ҳам келмайди. Аммо, амалда эришилаётган натижалар, бажарилаётган ишлар билан танишганингиз сари фикрингиздан қайта бошлайсиз. Бошқармада юк ташиш ҳажми, юк обороти планлари бажарилмаётир. Аксарият машина ва механизмлар ремонтга қўйилгану, эсдан чиқариб юборилаверган. Ишлаб чиқариш ва меҳнат интизомига хилоф ишлар қилинаётгани, аммо унинг олдини олиш, тартиб-интизомни кучайтириш бўйича зарур чоралар кўрилмаётганлигига нима дейсиз. Ҳаммадан ҳам бошқарма бошлиғи уй-жой беришда қонунсизликка йўл қўйганлиги ҳайрон қоларлидир.

«Каракалпакирмонтажстрой» тресты механизация бошқармаси бошлиғи У. Юсупов оғзаки гапга эмас, амалий ишга зўр бериши, жойларда тартибни мустаҳкамлаб, планларнинг бажарилишини қаттиқ назорат этиши керак.

А. СОЛИЕВ,
Б. МУДАРРИСОВ.
А. Холиқов расмлари.

ЖОНКУЯР

Гулистон районида халқ назоратчиси Бойдавлат Тўрабековнинг номини алоҳида ҳурмат ва эътибор билан тилга олишади. У мана беш йилдирки, район халқ контроли комитетининг штатсиз инспектори сифатида актив иш олиб бормоқда. Текшириш ва рейдларда фаол қатнашиб, хато ва камчиликларнинг бартараф этилишига яқиндан кўмаклашаётир. У кейинги пайтда «Ўзбекистон», Ленин номли, Фрунзе номли колхозларда қишлоқ хўжалик машина ва механизмларини сақлашда тегишли тартиб ўрнатиш, район йўл қурилиш ва ремонт қилиш участкасида план интизомига риоя этишни таъминлашда жонкуярлик кўрсатди.

Т. ЗОКИРОВ,
Сирдарё области.

ЯНГИЛИКЛАР

Қизлар ташаббуси

● «Облколхозстрой» трестининг Қизилтепадаги колхозлараро механизациялашган кўчма колоннаси пардозловчи комсомол қизлар бригадаси янги ташаббус бошладилар. Улар навоийлик дугоналарини қурувчилик касбини эгаллашга даъват этувчи мурожаат билан майдонга чиқдилар.

Бригадада 15 комсомол қиз ишлайди. Улар 247-ҳунар-техника билим юртини тугатиб, бундан беш йил муқаддам колоннага ишга келишган эди. Қурувчи қизлар шундан буён кўплаб уй-жой, маданий маиший объектларни бунёд этишди.

Яқинда улар «Бўстон» совхозидаги 1176 ўринли замонавий мактаб биносини қўлдан чиқардилар.

Қурувчи қизлар ташаббуси қишлоқ районларида кенг тарғиб этилмоқда.

Шаҳар дарвозалари

● Навоийга уч дарвоза — темир йўл вокзали, аэропорт ва автовокзал орқали кириладиган бўлди.

Бундан бир неча ой муқаддам темир йўл вокзали ишга туширилган эди. Уни Навоий қурилиш бошқармаси бунёдкорлари ўзига хос архитектура усулида қуриб беришди. Вокзалда йўловчилар учун барча шарт-шароит муҳайё. Шарқона усулда безатилган кутиш залида киоска, дорихона, буфет ишлаб турибди. Ёш болали оналар, партия ва меҳнат, уруш ветеранлари учун махсус хоналар мавжуд. Йўловчилар вокзалдаги кассалардан исталган жойга билет олишлари мумкин.

Айни пайтда шаҳарнинг янги дарвозаси — аэропорт ва автовокзални қуриш ишлари жадаллик билан олиб борилмоқда. Бу объектларни ҳам Навоий қурилиш бошқармаси коллективи бунёд этяпти.

А. ҚОРЖОВОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

ТАБИАТ ВА ИНСОН

АЛҚОРЛАР ТОҒДАН ОШАДИ

Улкан харсангнинг силлиқ сатҳида қадимий тасвир: Алқорлар тўдаси бўри ҳужумидан тум-тарақай қочмоқда. Таёқ тутган киши жон ҳолатда йиртқични даф қилмоқда. Алқорларни қутқариш учун ҳаётининг хавф-хатарда қолишидан ҳам қўрқмайди у.

Бу ноёб тасвирни ким, қачон тошга ўйгани маълум эмас. Одамларга, келажак авлодга айтмоқчи бўлган гапини тошга ўйган номаълум мусаввирнинг тилини ҳозир тушунмаслик, ёзувини ўқий олмаслик мумкин! Бироқ бу тасвир ўлмайди! Унинг мазмунидан ҳайвонот дунёсининг ажойиб тури — алқорни асрашга, унинг йўқолиб кетишига қарши курашга рамзий ишора борлигини уқиб олиш қийин эмас.

Аммо, алқорларнинг кушандаси бўри деб, уни даф қилиш учун кишилар қўлига таёқ ушлатган номаълум сураткаш бир кун келиб инсоннинг ўзи бу жониворнинг энг хавфли душмани бўлиб қолиши мумкинлигини ўйлаганмикин?!

Қадимда алқорлар Ўрта Осиёда, Олой, Нурота, Молгузар тоғларида жуда кўп тарқалган эди. Сарғиш жунли, шохи пармасимон қайрилган, вазни 100—120 килограммга етадиган зийрак, эпчил, оҳудек ҳуркак бу жониворнинг кўзлари катта-катта бўлиб, калласини бурмасданоқ чор атрофдаги хавф-хатарни сеза олади. Унинг узоқни кўришига ҳам, ҳидни тез сезишига ҳам тараф йўқ. Бироқ алқорларнинг хавф-хатарсиз яшашига бу табиий кўникмалар ёрдам беролмай қолди. Унинг «феъл-атвори»ни тушуниб олганлар тоғда тўда-тўда бўлиб юрган жониворларни овлай бошладилар. Алқорларнинг кўзилашига, кўпайишига ҳам имкон бермадилар. Алқор гўштини тусаган овчилар кўпайган сари жониворлар тўдаси камайиб бораверди. Алқорлар Марказий Осиёда ҳам кўп тарқалган эди. Аммо у ерларда ҳам жониворлар аёвсиз қирилди. Оқибатда ер юзидан ҳайвонот дунёсининг ажойиб тури — алқорнинг бутунлай йўқолиб кетиш хавфи туғилди.

Нурота тоғлари этагидаги сўқмоқ йўлдан елкасига милтиқ, бўйнига дурбин осган киши тик чўққиларни кўзлаб, чор-атрофни сергаклик билан кузатиб борарди. Тоғнинг намхуш ҳавоси баҳридилингизни очади, аллақаёқлардан ёқимли ҳид анқийди. Сой шовқини, қушларнинг шўх нағмаси кишига бир олам сурур бағишлайди. Табиатнинг ўзига хос «қўшиғи»ни қўққисдан отилган ўқ овози бузди. Ким отдийкин? Балки шу тобда ярадор алқор ёки қонига беланган қуш нажот кутаётгандир? Дурбинли киши товуш келган томонга остидаги уловини ниқтади.

Сойдан ўтган ҳам эдики, тоғдан эниб келаётган ҳамкасби Баҳром Қосимов кўринди:

— Милтиқ отган сенми?

— Ҳа, мен, — деди Баҳром унга яқинлашиб. — Алқор боласига бургут ҳужум қилганди, ўқ отиб уни чўчитдим.

Дурбинли киши — Мусанинг кўнгли жойига тушди. Бир оздан кейин улар алқорлар тасвири туширилган харсанг олдида ўтириб, бугунги ишлар маслаҳатини қилишди.

Ажрашгач, босиқ, камсуқум Муса ўспиринлик йилларини эслади. Ўша кезлари тоғларда узоқ қолиб кетишидан отаси Бозор ака ташвишланар, гоҳида уни койиб ҳам қўярди. Баъзан овга чиққан кезларда «ичимдагини топ» ўғлининг гапга тушиб кетганини кўриб эса ҳайрон қоларди. Отасини ўйлаганида одамларга, бутун табиатга меҳр-муҳаббат билан қаровчи олижаноб бир инсон кўз олдида гавдаланар, унинг гаплари бот-бот ёдига тушарди. Эсида, бир куни отаси билан овга чиқди. Қаттиқ шамол эсар, улар бутазор панасига биқиниб олишган эди. Ўтлаб юрган алқор худди шу пистирмага яқин келиб қолди. Муса сабрсизлик билан ўқ узилишини кутди. Йўқ, Бозор ака тепкини босмади. Жониворлар ўтлаб-ўтлаб узоқлашди. Шунда у ҳайрон бўлиб отасидан сўради:

— Нега отмадингиз?

Бозор ака шошилмай, босиқлик билан жавоб берди:

— Ўғлим, овчи — жониворларга қирон келтирувчи дегани эмас. Кўрдингки, уларнинг иккаласи ҳам совлиқ экан. Шу алфозда уларни овлаш инсофданми, ахир?

Отасининг бу гапи Мусага қаттиқ таъсир қилди. Кейинчалик узоқ-яқин қишлоқларга моҳир мерган, мард овчи бўлиб танилган Муса доимо шу сўзларга амал қилди. Улуғ Ватан урушидан кейин Жиззахда ўрмон хўжалиги ташкил этилиши билан назоратчи бўлиб ишга ўтди ва алқорлар муҳофазасига қаттиқ бел боғлади.

Эрта тонгдан қош қорайгунча дарама-дара кезар, жониворларга қирғин солиб, дов-дарахтларни қийратаётган кимсаларни қўлга туширди, қонун олдида жавоб беришга мажбур қиларди.

У қўриқхона майдонининг энг чекка қисмлари, айниқса Киров номидаги совхознинг биринчи бўлимига туташ жойларига кўз-қулоқ бўлиб туради. Чунки алқорлар кўпайган сари ўтлаб узоқ-узоқларга ёйилиб кетишарди. Қўриқхонадаги ҳар бир сойни чегарачиларга хос зийраклик билан кузатади, далаларга ўтиш йўлидаги жойларнинг тупроғини майдалаб, юмшатиб қўяди. (Нима ўтса ҳам изи қолади-да!) Муса мерган ҳар куни назорат пунктларини бирмабир кузатиб чиқади.

Бир куни Тикчасой дарасига ўтиладиган жойнинг майдаланган тупроқ юзасида от туёқларининг изини кўриб қолди. Синчиклаб қараса, уч отлиқ. Бу ердан ўтишганига анча бўлибди! Муса шошилиб Ухумга жўнади. У ерда ўрмон хўжалиги ходимлари Қудрат Кубаев ва Олим Самаров ҳамроҳлигида тўғри Тикчасойга йўл олдилар. Сой бўйида ўчиб қолган гулхан кулларини кўришди. Сал нарида ётган бир парча қорамтир нарса Мусанинг диққатини тортди, уни шерикларига кўрсатди.

— Алқорнинг ёғи!

Муса мерган шериклари билан анча юргач, сўқмоқнинг намчил тупроғида от туёғининг изларига кўзи тушди. Бир оздан кейин узоқда тутун кўринди. Сой бўйида номаълум кишиларнинг товуши эшитиларди.

— Хуш келибсизлар, меҳмонлар!

Ногаҳон эшитилган бу товушдан учала браконьер чўчиб, оёққа қалқиди. — Биз алқорларга текканимиз йўқ. Шунчаки, бир-иккита каклик отдик, холос, — деди улардан бири тўнғиллаб.

Муса мерган шерикларига маъноли қараб қўйди-да, унинг қўлини олиб ҳидлади. Димоғига алқор гўштининг ҳиди урилдию ғазаби қайнаб кетди:

— Яна, отмадим, дейди-я!

«Меҳмонлар» қуролсизлантирилди. Маълум бўлишича, қўшработлик бир кимса улфатлари билан тоққа чиқиб, икки кун давомида ўнта алқор отибди. Учаласи маълум муддатга озодликдан маҳрум этилди, 500 сўм жарима ундириб олинди.

Муса мерган алқорларга завол етказмоқчи бўлган бундай браконьерларнинг кўпини қўлга тушириб, қонун олдида жавоб беришга мажбур этган. Бу ишда унга Қўчқор Қўрғонов, Қурбон Жиянов, Олим Самаров каби ўрмон назоратчилари яқиндан ёрдам беришади.

Бир пайтлар қанча тоғ кезса ҳам алқорнинг қорасини кўрмас эди, киши. Энди эса Нурота давлат қўриқхонасида минглаб алқорларнинг безавол яшаётганини, улар кўпайганидан баъзан тоғ ошиб Молгузар, Туркистон тизма тоғларига ўтиб туришини кўриш мумкин. Бундай кезларда Муса Бозоровнинг юраги ифтихорга тўлади. Ахир, у бутун умрини шунга бағишламадими?! У алқорларнинг эркин яшаши, безавол кўпайиши учун ором билмай қанча-қанча тунларни кунларга улади. Партия ва ҳукуматимизнинг табиат муҳофазаси йўлида кўрсатаётган ғамхўрлиги, амалий тадбирлари эса унинг кучига куч, ғайратига ғайрат қўшади.

Ҳа, номаълум кишининг тошга битилган орзуси ушалмоқда. Алқорларни давлатимиз ўз муҳофазасига олди. Энди алқорлар тоғдан тоғларга ошиб бехатар яшайверади.

Т. МАҚСУДОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

Рассом ижодхонасида

Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган санъат арбоби, таниқли рассом Жавлон Умарбеков ўзининг оригинал картиналари ва портретлари билан санъат мухлисларига маълум-машҳур. Унинг қатор асарлари республика ва Бутуниттифоқ кўргазмаларида муваффақиятли намойиш қилинган. Рассом ҳозирги кунда замондошларимизга бағишланган, табиат манзараларини тасвир этган янги асарлар устида ишламоқда.

СУРАТДА: рассом Ж. Умарбеков ҳамкасб дўсти, СССР Давлат мукофоти лауреати Баҳодир Жалолов ва ёш мўйқалам соҳиби Зуҳриддин Исломшихов билан.

В. Дубровский фотоси.

ШИФОКОРЛАР ҲАҚИДА ҲИКОЯ ҚИЛАМИЗ

ҚУВОНЧ УЛАШИБ

Андижон шаҳар касалхонасининг урология бўлимига Пахтаобод районидаги «Коммунизм» колхозидан етмиш икки ёшли Ҳайдарали ота Қосимов олиб келинди: беморнинг аҳволи танг эди. Тажрибали врач Йўлдошали Мамадалиев унга биринчи ёрдам кўрсатди, парҳез борасида фойдали маслаҳатлар берди.

Унинг руҳияти бирмунча енгиллашган бўлса ҳам, бу усул билан пешоб тутилишига умуман барҳам бериб бўлмасди. Шунинг учун беморни операция қилишга жазм этишди. Бу ишда Йўлдошали билан бир сафда тадбиркор врач Дилшод Қориев, бош ҳамшира Варвара Морозкина, наркоз берувчи Роза Отабоева, унинг ёрдамчилари Александра Дудина, Эммо Алиева, Нурия Муродова, Қундуз Болтабоевалар касбга садоқат намунасини кўрсатишди. Ҳайдарали отанинг ҳаёти сақлаб қолинди.

Кўп ўтмай, врачлар ва медицина ҳамширалари уни уйига кузатиб қўйишди. Ҳайдарали ота ҳозир бурчини садоқат ва зўр маҳорат билан адо этган шифокор ва ҳамширалар ҳақида миннатдор бўлиб гапириб юрибди...

Мамадалиев ҳалол меҳнати туфайли Андижон шаҳридагина эмас, область районларида, қишлоқларида ҳам кўпчиликнинг зўр ҳурмат ва эътиборига сазовор бўлди. У ҳаёти қил устида турган жуда кўп кишилар: Шаҳрихондан 78 ёшли Юсупжон Исломов, Андижон районидан 75 ёшли Григорий Николаевич Васильев, Андижон шаҳридан 65 ёшли Мадамин Усмонхўжаев ва бошқаларни қарилик дардидан халос этди.

— Кексаларни операция қилиш жуда мураккаб, нозик иш, — дейди шифокор ўйчан. — Бемор оёққа тургунча, ҳузур-ҳаловат нималигини билмаймиз.

Мамадалиев ҳар бир операциядан кейин ўзини машаққатли катта бир довондан ошиб ўтган тоғ забткоридек ҳис этади. У ўзининг бутун меҳру-муҳаббатини, маҳоратини беморлардан аямайди. Зарур бўлса улар ёнида ўтириб, ҳамдард бўлади. Ҳамшираларга нима қилиш кераклигини эринмай уқтиради. Унинг учун бахт деган сўз одамлар учун яшаш, беморларга хизмат қилиб, қувонч улашиш демакдир. Буни унинг бемор атрофида парвона бўлишидан, ширин сўзи ва хушмуомаласидан билиб олиш қийин эмас.

Йўлдошали 1959 йили Тошкент давлат медицина институтининг даволаш факультетини битириб, Андижонга ишга келган. Ўшандан буён бир жойда — шаҳар касалхонасида ишлайди, урология бўлимини бошқаради. У бу ерда катта ҳаёт мактабини ўтади. Буйрак, пешоб тутилишини даволашда тажриба тўплади, эл оғзига тушди. Ўзи операция қилган беморлардан чиққан буйрак тоши, қовуқ ўсмасини тўплаб, шкафида бутун бир «музей» очди. Эндиликда у булар беморлар организмида қандай пайдо бўлишини илмий жиҳатдан ўрганяпти.

А. НАБИХЎЖАЕВ,
«Совет Ўзбекистони» жамоатчи мухбири.

РЕКЛАМА ✲ ЭЪЛОНЛАР

В. И. ЛЕНИН НОМЛИ СССР ХАЛҚЛАРИ ДЎСТЛИГИ САРОЙИДА
25, 26 ДЕКАБРЬ СОАТ 19.00 ДА

Бутуниттифоқ профессионал бадиий коллективлар кўрик-конкурси ва Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофотининг лауреати

«ШОДЛИК» ЎЗБЕК АШУЛА ВА РАҚС АНСАМБЛИНИНГ

КОНЦЕРТИ

ҚАТНАШАДИЛАР:
Ўзбекистон ССР халқ артистлари ва Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофотининг лауреатлари
Қизлархон ДЎСТМУҲАМЕДОВА,
Дилафрўз ЖАББОРОВА,
Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист ва Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофотининг лауреати
Ғуломжон ЁҚУБОВ,
Ўзбекистон ССР халқ артисти
Маъмура ЭРГАШЕВА,
Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист ва ҚҚАССР халқ артисти
Гулшод ОТАБОЕВА,
Бадиий сўз устаси
Ҳасан ЙЎЛДОШЕВ

Солистлар: Бахтиёр ХОЛХЎЖАЕВ, Салоҳиддин МУҲИДДИНОВ, Дилором ҚАЮМОВА.

«ШОДЛИК» ансамблининг бадиий раҳбари ва бош балетмейстери — Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист ва Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофотининг лауреати Қодир МЎМИНОВ.

Музика раҳбари — Исматулла РАҲМАТУЛЛАЕВ.

Билетлар Я. М. Свердлов номли концерт залида ва В. И. Ленин номли СССР халқлари дўстлиги саройининг кассаларида соат 11 дан сотилади.

КОЛЛЕКТИВ ЗАЯВКАЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

ҲУРМАТЛИ ТОШКЕНТЛИКЛАР ВА ПОЙТАХТИМИЗ МЕҲМОНЛАРИ!

БИРИНЧИ МАРТА

«ПАХТАКОР» МАРКАЗИЙ СТАДИОНИДА
1—10 ЯНВАРЬ КУНЛАРИ СОАТ 12.00 ВА 16.00 ДА
АРЧА АТРОФИДА

ЯНГИ ЙИЛ ТОМОШАЛАРИ ЎТКАЗИЛАДИ

ЯНГИ ЙИЛ ТОМОШАЛАРИДА М. ГОРЬКИЙ НОМЛИ ТЕАТР АРТИСТЛАРИ, «САҲНАДА ЦИРК» КОЛЛЕКТИВЛАРИ, ЧИРОЙЛИ ҚИЛИБ БЕЗАТИЛГАН УЧ ОТЛИ АРАВА, СУВЕНИРЛАР ВА СОВҒАЛАР БИЛАН САВДО ҚИЛАДИГАН ЯРМАРКА ҚАТНАШАДИ.

МЕҲМОНЛАРНИ ҚОРБОБО ВА ҚОРҚИЗ СЕВИМЛИ ЭРТАКЛАРНИНГ ҚАҲРАМОНЛАРИ БИЛАН БИРГА КУТИБ ОЛАДИ.

Билетлар «ПАХТАКОР» Марказий стадиони кассаларида сотилмоқда.

41-30-23 телефони бўйича справкалар олиш мумкин.

Ўзбекистон ССР Олий ва ўрта махсус таълим министрлигининг
ТОШКЕНТ ЮРИДИК ТЕХНИКУМИ
Ўрта махсус ўқув юртларига кирувчиларни кириш имтиҳонларини топширишга тайёрлайдиган
УЧ ОЙЛИК, ПУЛЛИК ТАЙЁРЛОВ КУРСЛАРИГА

ТИНГЛОВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

ТАЙЁРЛОВ КУРСЛАРИГА ЎРТА МАЪЛУМОТГА ЭГА БЎЛГАН ВА 10-СИНФНИ БИТИРАЁТГАН ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

Машғулотлар ўзбек ва рус тилларида қуйидаги фанлар бўйича олиб борилади: ўзбек тили ва адабиёти, рус тили ва адабиёти, СССР тарихи.

МАШҒУЛОТЛАР ГРУППАЛАРНИНГ ТЎЛИШИГА ҚАРАБ БОШЛАНАДИ.

Кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни топширадилар: техникум директори номига ариза, иш жойидан справка (ишлайдиганлар учун), ўқиш жойидан справка (ўқувчилар учун), 3 х 4 см. ҳажмидаги 2 дона фотосурат.

Паспорт, маълумоти тўғрисидаги ҳужжат, ҳарбий билет шахсан кўрсатилади.

Техникум қошида ётоқхона йўқ.

ҲУЖЖАТЛАР ҲАР КУНИ (сешанба ва якшанбадан ташқари) СОАТ 17.00 ДАН 19.00 ГАЧА 3 ХОНАДА ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

Техникум адреси: 700059, Тошкент шаҳри, Западная кўчаси, 4-уй (7, 24, 28-трамвайлар; 79, 122, 181-автобуслар, 5, 33-маршрут таксиларининг «Западная кўчаси» бекати).

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг
БИООРГАНИК ХИМИЯ ИНСТИТУТИ
қуйидаги ихтисослар бўйича кичик илмий ходим вакант вазифасига

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

фармакология, биоорганик химия, полифеноллар лабораторияси бўйича табиий ва физиологик актив моддалар химияси.

КОНКУРС МУДДАТИ —ЭЪЛОН ЧИҚҚАН КУНДАН БОШЛАБ БИР ОЙ.

Ҳужжатлар қуйидаги адресга юборилсин: 700143, Тошкент шаҳри, М. Горький проспекти, 83-уй.

●

РЕСПУБЛИКА РУС ТИЛИ ВА АДАБИЁТИ ПЕДАГОГИКА ИНСТИТУТИ
вакант вазифаларга

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

кафедра доцентлари: рус тили билан чоғиштирма она тили, 1-рус ва чет эл адабиёти, 2-рус ва чет эл адабиёти, 2-миллий мактабда ҳозирги замон рус тили, сиёсий иқтисод.

КОНКУРС МУДДАТИ — 23 ЯНВАРГАЧА.

Адрес: 700110, Тошкент шаҳри, Академик В. Решетов кўчаси, 4-уй.

Театр

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 25/XII да **Борис Годунов** (17.00), 26/XII да **Анна Каренина** (17.00).

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 25/XII да **Ҳар тўкисда бир айб** (19.30), 26/XII да **Зебуннисо** (16.00, 19.30).

«Гулхан» ва «Ғунча» журналлари партия, касаба союз, комсомол ташкилотлари «Гулхан» журналининг масъул секретари Т. Ўринбоевга онаси

Норгул УРИНБОЕВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қиладилар.

ВАСХНИЛ Ўрта Осиё бўлимининг Ўзбекистон Чорвачилик илмий-тадқиқот институти коллективи паррандалар селекцияси бўлими мудири С. Ғ. Азимовга отаси

Ғулом АЗИМОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

СПОРТ

СОВРИНЛАР ВА ЎРИНЛАР

✦ БАСКЕТБОЛ. Москва ва Ленинград шаҳарларида эркаклар олий лига командалари ўртасида мамлакат чемпионатининг тўртинчи тур ўйинлари якунланди. Ўтган йили учрашувларни муваффақиятли ўтказиб, бешинчи ўринни эгаллаган Тошкентнинг «Университет» командаси бу сафар имкониятни бой берди. Баскетболчиларимиз Москвада тўрт ғалабага эришишган бўлса-да, фахрли ўринлар учун курашувчи кучли саккиз коллектив сафидан жой ололмай қолишди. «Университет» энди 9—12 ўринлар учун курашни давом эттиради.

✦ ХОККЕЙ. Тошкентнинг «Бинокор» командаси ўз майдонидаги учрашувларни муваффақиятли якунлади. Хоккейчиларимиз Барнаулнинг «Мотор» коллективини қабул қилиб (9:1, 6:3, 7:3), жами очколарини 45 тага етказган ҳолда иккинчи лиганинг шарқий зонасида пешқадам бўлиб турибдилар.

✦ ВОЛЕЙБОЛ. Тошкентлик динамочилар Вильнюс шаҳрида Киевнинг «Локомотив» (3:2), Харьковнинг «Локомотив» (2:3), Одинцовонинг «Искра» (3:2) ҳамда ЦСКА (0:3), «Политехник» (0:3) коллективлари билан учрашди.

ҚИСҚА САТРЛАРДА

● ОРЖОНИКИДЗЕ колхози марказий машина-трактор паркида янги автозаправка қурилиб, ишга туширилди. «Госкомсельхозтехника»га қарашли механизациялашган кўчма колонна бунёдкорлари ёнилғи-мойлаш биносини ҳам барвақт ишга тушириш учун ғайрат кўрсатмоқдалар.

● МИРИШКОР қишлоқ Советига қарашли юқори Ровистон қишлоғида яшовчи Мубошер Юнусовнинг Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 60 йиллиги муносабати билан чиқарилган пул-буюм лотереясининг 087 номерли 06496 сериядаги билетига «Москвич-412» енгил автомашинаси ютуғи чиқди.

● САМАРҚАНД совхозида янги ғишт заводи муддатидан бир ярим йил аввал қурилиб, фойдаланишга топширилди.

А. ҚОРАБОЕВ,
Наманган райони.

А. ҚУРОНБОЕВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

Редактор
М. ҚОРИЕВ.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

25 ДЕКАБРЬ, СЕШАНБА

МОСКВА-I. 9.00 — Время. 9.40 — Шахмат. Жаҳон чемпионати. 9.55— Венгриядан спорт кўрсатуви. 10.45 — Фильм-спектакль. 13.25 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Ҳужжатли фильм. 15.50 — Ҳаётим қўшиқлари. 16.25 — Вс. Вишневский — коммунист ёзувчи. 17.30 — Билимлар эшиги ҳаммага кенг очиқ. 18.15 — Ерда, самода ва денгизда. 18.45 — Ҳозирги дунё ва ишчилар ҳаракати. 19.15 — Дунё воқеалари. 19.30 — Сиз яратган боғ. 20.00 — Сайловлар олдидан. 20.25 — Бегона хотин ва унинг каравоти тагидаги эри. Бадиий фильм. 21.30 — Время. 22.05 — Поэзия. 22.30 Фильм-концерт. 23.05 — Дунё воқеалари. 23.20 — Шахмат. Жаҳон чемпионати.

МОСКВА-II. 9.00 — Гимнастика. 9.15 — Илмий-оммабоп фильм. 11.10 — Илмий-оммабоп фильм. 12.05 — Шахмат мактаби. 14.25 В. Маяковский. Шеър қандай ёзилади. 15.05 — Чет эл тасвирий санъати. 15.35 — Витим қирғоқлари. 15.45 — Вс. Гаршин ҳақида хотиралар. 16.45 ва 18.30 — Янгиликлар. 18.45 — Онамларнинг мактаби. 19.15 — Фильм-концерт. 19.45 — 16 ёшгача ва ундан катталар. 20.30 — Хайрли тун кичкинтойлар. 20.50 — Ҳаракат хавфсизлиги учун. 21.20 —Кинолавҳа. 21.30 — Время. 22.05 — Етти қария ва бир қиз. Бадиий фильм.

ТОШКЕНТ-I. 10.00 — Ахборот. 10.20 — Телефильм. 10.30 — Светофор. 11.30 — Ўқув программаси. 12.00 — Рус тилида сўзлашишга ўргатиш. 12.20 — Катта пойгалар. Фильм. 12.30 — Ўқув программаси. 13.00 ва 18.00 — Янгиликлар. 18.15 — Тенгдошларинг ижоди. 18.45 — Ишга тушириладиган объектлар — ўз муддатида. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Ўзбекистон ССР Олий суди 60 ёшда. 19.55 — Ижодий учрашувлар. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Дирижёр ҳикоя қилади. 21.30 — Время. 22.05 — Саҳронинг оппоқ қуёши. Бадиий фильм. 23.35 — Янгиликлар.

ТОШКЕНТ-II. 9.00 — 16.50 — МОСКВА-II. 18.00 — Болалар учун фильм. 18.50 — Ўқитувчи экрани. 19.25 — Классик куй саҳифалари. 20.00 — Тошкент янгиликлари. 20.20 — Кинопрограмма. 21.30 — Время.

26 ДЕКАБРЬ, ЧОРШАНБА

МОСКВА-I. 9.00 — Время. 9.40 — Етти қария ва бир қиз. Бадиий фильм. 11.00 — Ҳайвонот оламида. 12.00 — Бегона хотин ва унинг каравоти тагидаги эри. Бадиий фильм. 13.05 — Телефильм. 13.35 ва 15.00 —Янгиликлар. 15.20 — Телефильм. 15.40 — Сен қонунни биласанми. 16.25 — Рус тили. 16.55 — Концерт. 17.25— Мухбирларимиз ҳикоя қиладилар. 17.55 — Асли болаликдан. 18.45 — Фан ва турмуш. 19.15 —Дунё воқеалари. 19.35— Мультфильм. 19.50 — Дунё ва ёшлар 20.30 — Ҳужжатли фильм. 21.30 — Время. 22.05 — Балли қизлар. Танаффус пайтида дунё воқеалари.

МОСКВА-II. 9.00 — Гимнастика. 9.15— Телефильм. 12.10 Сиз яратган боғ. 14.05 — Партия ҳақида ҳикоялар. 14.50— Ҳайкалтарошлик. 15.20 —Телеочерк. 15.50 — Қалбим яна шеъриятга лиммо-лим. 16.35— ва 18.30 — Янгиликлар. 18.50 — Мультфильмлар. 19.15 — Концерт. 19.30 — Қишлоқ янгиликлари. 20.30 — Хайрли тун, кичкинтойлар. 20.45 — Хоккей. СССР чемпионати. Зоркий— Родина. 21.30 — Время. 22.05— Тамаки капитан. Бадиий фильм.

ТОШКЕНТ-I. 10.00 — Ахборот. 10.20 — Инсон ва табиат. 11.00 — Орол оҳанглари. 12.00 — Қорақалпоғистон Автоном Совет Социалистик Республикаси ва область партия ташкилотининг 60 йиллигига бағишланган Ўзбекистон Компартияси Қорақалпоғистон область комитети ва ҚҚАССР Олий Советининг Қўшма тантанали мажлиси. 18.00 —Янгиликлар. 19.15 — Мактаб ўқувчилари учун. 19.00 — Ягона сиёсий кун. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Театр учрашувлари. 20.15 — Бугун оламда нима гап. 20.30 — Ахборот. 20.50— Концерт. 21.30 — Время. 22.05 — ҚҚАССР санъат усталарининг концерти.

ТОШКЕНТ-II. 9.00 — 16.40 — МОСКВА-II. 18.00 —Телефильм. 18.30 — Транспорт ва йўловчи. 19.00 — Телефильм. 19.10 — Ўқитувчи экрани. 19.40 — Киножурнал. 20.00 — Тошкент янгиликлари. 20.20 — Телефильм. 20.30 — Ёшлик. 21.30 — Москва-II.

РАДИО

25 ДЕКАБРЬ, СЕШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 8.30 — Шодлик қўшиқлари. 9.30 — Дўстлик байроғи. 12.10 — Транспорт ишчиси. 13.00 — Чорвадор. 14.00 — Қишлоқ меҳнаткашлари учун эшиттириш. 18.15 — Сиёсий билимлар радиоуниверситети. 18.30 — Музикали танаффус. 19.25 — Ёшлик. 20.45 — Борис Годунов. Радиопостановка. 23.30 — Дам олиш концерти.

26 ДЕКАБРЬ, ЧОРШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 8.30 — Музикали программа. 9.30 — Совет Ўзбекистони: одамлар, ишлар ва режалар. 11.15 — Социалистик турмуш тарзи. 11.25 — Концерт. 12.10 — Ўзбекистан индустриальний. 13.00 — Чорвадор. 14.00 — Қишлоқ меҳнаткашлари учун эшиттириш. 19.25 — Қармоқ. 21.00 — Шеърият. Радиоальманах. 21.20 — Концерт. 22.30 — Радиотингловчиларнинг талабларига биноан концерт.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.

Редакция адреси ва телефонлар: 700047, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32.

Хатлар ва оммавий ишлар бўлими — 33-21-43, 32-53-16, 32-53-20, 32-53-21, 33-11-49, 32-54-06.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси.

В. 296. Р. — 20251. Индекс 64583.
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12